

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXVII. letnik.

V Ljubljani, junij 1910.

VI. zvezek.

Tretja nedelja po binkoštih.

1. *Ljubezen presv. Srca Jezusovega.*¹

Sin, daj mi svoje srce.

Preg. 23, 26.

Najžlahtnejše, kar ima človek, je — srce. Ono je središče duhovnega in telesnega življenja. Če smo žalostni, čuti največ le srce; če smo veseli, je ono našega veselja najbolj deležno. Srce je sedež ljubezni, sočutja, usmiljenja, hvaležnosti, dobrotljivosti. Če srce več ne utriplje, preneha tudi življenje; če srce več ne bije, ne dihajo več pljuča, žila otrpne — človek je mrtev.

Zato je pustil tudi naš mili Zveličar, Jezus Kristus, svoje srce prebosti in svojo presv. Kri do zadnje kaplje iz njega izteči, da bi imeli mi v tem srcu varno zavetje. Zato je pokazal tudi že pred 200 leti pobožni redovnici, blaženi Marjeti Mariji Alakok, svoje presveto Srce, opleteno s trnjevo krono, obdano s plamenom ljubezni in s križem na sredi plamena, ter ji je rekel: *Glej tukaj Srce, ki je ljudi tako zelo ljubilo.* — Ljubi kristjan, glej tudi ti tukaj Srce, ki te je neskončno ljubilo in te še ljubi. Glej in poslušaj milo prošnjo, ki prihaja iz tega Srca: *Sin, daj mi svoje srce, in tvoje oči naj ohranijo moja pota.* Ali boš to prošnjo odklonil, zavrgel, odrekel? Ali ne boš ljubil iz celega srca tistega, ki je tebe ljubil do konca? Če te tvoja spačena volja k temu ne vleče, naganjajo naj te k temu strašne besede sv. Pavla, ki je rekel: „Izobčen bodi, kdor ne ljubi Jezusa Kristusa.“ „Kdor ne ljubi,“ pravi sv. Janez, „ostane v smrti.“

¹ Za praznik Srca Jezusovega ali za nedeljo po prazniku.

Vidiš torej, predragi, kako ti je potrebna ljubezen do Jezusa. Če nimaš te ljubezni v srcu, si mrtev za nebesa, si pogubljen, si — izobčen. Da te pa ta strahovita obsodba ne zadene, povabim te v imenu presv. Srca Jezusovega danes, da bi z menoj premišljeval dve reči, in sicer:

- a) kako te ljubi presv. Srce Jezusovo;
- b) kako moraš ti temu presv. Srcu vračati ljubezen.

I. V evangeliju sv. Janeza beremo: *Beseda je meso postala.* — Te štiri kratke besedice, preljubi, imajo v sebi vse naše veselje, upanje in zveličanje. V nebesih ni nič lepšega, med angeli nič ljubeznivejšega, na zemlji nič dražjega kot te skrivnostne evangeljske besede. Beseda, t. j. Jezus Kristus, je človek postal, je postal iz ljubezni do nas nam v vsem enak, razen v grehu. Privzel je človeško telo in človeško srce, da bi popolnoma po človeško čutil in ljubil; in prav njegovo presv. Srce je bilo tisti skrivni studenec, iz katerega je izviralo vse njegovo triintridesetletno delovanje in življenje. Četudi torej častimo celo presv. Telo Jezusovo, vendar častimo najbolj njegovo presv. Srce, ki nas je ljubilo do smrti, do smrti na križu. To ljubeznivo srce čuti vse naše potrebe in nam polno usmiljenja stoji zmeraj odprto, da zajemamo lahko vsak čas iz njega milosti in dobrote. — To srce trpi s trpečimi in se veseli z veselimi: to srce joče pred Lazarjevim grobom in obuja mrtve k življenju. — To srce se raduje nad enim spokorjenim grešnikom bolj, kot nad devetindevetdeset pravičnimi. — To srce hodi za izgubljeno ovčico, dokler je ne najde; to srce gleda milostno na spokorne solze grešnice Magdalene in ji pravi: „Pojdi v miru in nikar več ne greši!“ To srce ponuja celo na križu razbojniku odpuščanje in mu obljubi nebeški raj. In preden neha biti, moli to srce na krvavem oltarju križa še eno težko, čudapolno molitev, — molitev za sovražnike. In, ko je to srce že mrzlo in mrtvo, vendar še zmeraj ljubi in se od presilne ljubezni odpre kakor lepa, rdeča roža, iz njega pa se izlije rajsko-sladki med — zadnja kapljica presvete Rešnje krvi. — O res, vi revni prebivavci solzne doline, nikjer ni prave tolažbe in pa miru, kakor le v najsvetejšem, milosti polnem Srcu Jezusovem. Saj je to srce samo enkrat reklo: *Pridite k meni vsi, ki ste trudni in ste obteženi, in jaz vas bom pokrepčal.* In kar je to srce enkrat reklo in obljubilo, je milijonkrat tudi že izpolnilo.

V neki gorski vasici v švicarskih hribih pozvoni ponoči zvonček v župnišču. V mesecu januarju je, zunaj je strašna burja in snega dva metra na debelo. Duhovnik sliši zvonček in cerkovnika, ki zunaj pod oknom vpije: „Ta in ta je bolan na smrt in želi biti previden.“ Duhovnik, ki je bil takrat ravno nekaj bolan, se prestraši; a vendar vstane takoj, ker dolžnost ne pozna usmiljenja. Pot do bolnika je strašna. Več kot tridesetkrat pade slabotni duhovnik v snegu in stari cerkovnik sam pravi, da take poti še ne pomni. Po dolgih petih urah hoje prideta šele do bolnika, starega, ubogega drvarja. Obleka jima je vsa zamrzla, roke in noge trde in otrple. Duhovnik podeli bolniku vse sv. zakramente za umirajoče; še par minut in bolnik izdihne vpricho duhovnika mirno svojo dušo. In čujte! Eno uro potem je umrl tudi duhovnik pri parah tistega, katerega je prevedel. — O, kako dober je bil naš ljubi Zveličar, kralj nebes in zemlje, do ubogega drvarja! — Po noči, v burji in snegu, po strašni poti je pet ur daleč poslal svojega namestnika, — bolnega duhovnika pokrepčat in potolažit dušo revnega moža. — Kako dober je bil pa ljubi Zveličar tudi do bolnega duhovnika! On, katerega je duhovnik v srebrni posodici na svojih prsih nesel, On je duhovnika med potjo krepčal in mu dal moč, da je izpolnil poprej svojo dolžnost, in potlej šele umrl kot hlapec, ki je bil gospodarju svojemu zvest do smrti.

Kristjani moji, prav tako, kakor tega revnega drvarja in duhovnika, ljubi in krepča Jezus tudi vas. Pridite torej vi, ki zdihujete v revah in bolečinah, in zajemajte iz ljubečega Srca Jezusovega moči in tolažbe! — V tem srcu iščita pomoči in sveta, krščanski oče in vi krščanska mati, da bosta mogla prav izpolnovati svoje težavne dolžnosti! — Pred to očetovsko srce poklekni v duhu ti zapuščena vdova in sirota, ki nimaš ne moža, ne staršev. Tukaj se ti bo srce oddahnilo, tukaj bo tvoja bolečina izgubila svojo grenkobo in tvoja žalost svoj strup. — Pa tudi ti, ki si vedno v izkušnjavah in dušnih nevarnostih, zateci in zapri se v Srce Jezusovo. Tja ne bodo smeje goljufije satanove; tam ne bo pihala kužna sapa posvetnosti in kača poželjivosti te tam ne bo pičila. V Srcu Jezusovem je namreč ves mir, vsa moč, ves blagoslov, vsa milost in sreča katoliške vere!

II. Če bi pa tudi še tako dobro poznali presv. Srce Jezusovo, kaj bi nam pomagalo, če bi ne bili deležni njegovih neizmernih dobrot? Ljubezen Jezusovega Srca do nas terja ljubezen našega srca do Jezusa. Ker pa ljubezni ni brez vere, treba je, da imamo najpreje živo vero v Jezusa, posebno pa v njegovo pričujočnost v presv. Rešnjem Telesu. „O Bog, pomnoži našo vero!“ to naj

bo naša vsakdanja prošnja, ker smo spoznali in verujemo, da je pod podobo kruha prav tisto Srce Jezusovo, ki je bilo na križu prebodeno.

Drugo, kar terja Jezus od nas, je sovrašтво do greha, radi katerega je On na Oljiski gori krvavi pot potil. Duša, ki je od prave ljubezni do Jezusovega Srca vneta, se varuje greha, pretrpi raje časno škodo, celo smrt, kakor da bi le enkrat iz hudobije grešila. Sv. Katarina Sienska je rekla: „Če bi se celo morje izpremenilo v ogenj, raje bi vanj skočila in do konca sveta v njem gorela, kakor en sam odpustljiv greh nalašč storila.“ In kolikor bolj sedanji svet božje in cerkvene zapovedi zanemarja in jih brez strahu prelamlja, tem natančneje in vestneje jih moramo izpolnovati mi, ki hočemo Jezusovemu srcu do groba zvesti ostati. — Najbolj pa želi in pričakuje od nas Srce Jezusovo, da bi bilo tudi naše srce čisto, neomadeževano, njemu podobno. Njegovo presv. Srce je bilo namreč spočeto od Sv. Duha, rojeno iz Device, ki ni poznala moža, izrejeno od deviškega ženina, sv. Jožefa. — Toda, kako žalostno je, da se sv. čistost dandanes celo zaničuje in da ta rajski biser nesramni ljudje skrivaj in očitno po blatu vlačijo. Žalostno je, da veljajo našim časom besede Davidove: „Nekateri žive kakor konj in mezeg, ki nima pameti.“

Krščanske duše, ve lepe neveste Srca Jezusovega, pazite torej zvesto na nebeški zaklad nedolžnosti in branite ga neustraheno proti vsem napadom zapeljivega sveta. Posebno odvracajte pa vi starši in gospodarji svoje otroke in podložnike od pregrešnih poti, na katerih jih čaka pohujšanje in pogubljenje. O, pomislite, da se gre tu za najdražje bogastvo: za nedolžnost, dušni mir, poštenje in zveličanje. Z gorečim mečem, kakor kerubini, stojte pred rajem otroške nedolžnosti, da je nihče ne rani, da njih angel jokaje ne uteče. — Vas pa, krščanski mladenci in dekleta, prosim, poslušajte glas Sv. Duha, ki pravi: „O, kako lep je čist rod v svetosti! Pri Bogu in pri ljudeh je njegova slava večna.“ Ljubite ta najlepši cvet vaše mladosti, da boste zmeraj vredni najsv. Srca Jezusovega v presv. Rešnjem Telesu. Vojskujte se zoper nesramne misli in želje; bežite pred tistimi, ki prežijo na vas kakor zgrabljivi volkovi na nedolžna jagnjeta. — Sploh si pa prizadevajmo vsi, da bo naše srce Jezusovemu zmeraj bolj podobno; da sovražimo, kar on sovraži, da ljubimo, kar on ljubi, da bomo tako z njim sklenjeni kedaj v naročju božjem sladko počivali. Amen.

Ivan Kovačič.

2. Homilija.

Tako bo veselje v nebesih nad enim samim grešnikom, ki se spokori.

Luk. 15, 7.

Cestinarji in očitni grešniki so se približali Jezusu; prišli so ga poslušat, ker jih je skušnja učila, da je ta učenik Jezus ves drugačen, kakor drugi učeniški judovskega ljudstva. Ni jih ošabno preziral, ni se bal onečastiti se v njihovi družbi: bila ga je sama ljubeznivost, krotkost tudi do njih, ki jih je ljudstvo zaničevalo. Resnice pa, ki jih je on učil, so bile tako tehtne, tako prepričevalne, da se jim njihovo grešno srce ni moglo ustavljati. Vzburile so jim vest, strah jih je navdajal, kaj bo z njimi v večnosti. Tiščali so za Jezusom, v njegovih besedah so si iskali utehe za nemirno dušo.

Seveda so bili to le grešniki iz slabosti. Grešniki iz hudobije so se ga ogibali, ali če so prišli v njegovo bližino, so mu nasprotovali: to so bili farizeji in pismarji, svetohlinci, „ki so godrnjali, ker je Jezus grešnike sprejemal in jedel z njimi.“ Niso godrnjali, ker jim je bila Jezusova čast pri srcu, ampak iz hudobije: hoteli so Jezusa pred ljudstvom spraviti ob veljavo. Ta hudobnost je dala Jezusu povod, da je v trojni priliki pojasnil ljudstvu, zakaj ob čuje tudi z grešniki.

Prvi dve priliki smo brali v današnjem evangeliju. Tretja govori o izgubljenem sinu.

Pomudimo se danes pri prvih dveh.

Na prvi pogled razvidimo iz prilik, da je bila neskončna božja ljubezen in usmiljenje z grešnikom povod Jezusovemu ravnanju in občevanju z grešniki. Če je Bog usmiljen z njimi, zakaj bi jih jaz zaničeval, je hotel Jezus reči.

O tolažbe polno ravnanje Gospodovo tudi za nas!

Kdo izmed vas, ki ima sto ovac, pa eno izmed njih zgubi, ne pusti 99 v puščavi in gre za zgubljeno, dokler je ne najde? To je kaj naravnega, da nas bolj peče zguba kake reči, kakor nas veseli ob istem času posest enake reči tudi v večji množini. Kdo gre ob priliki, ko se mu eno živinče zgubi, v hlev veselit se nad drugimi neizgubljenimi? To isto velja tudi o denarju.

Če je torej kaj naravnega, da človek išče izgubljeno stvar, naj li je nenaravno, sramotno (tako je hotel Jezus reči), če jaz,

ki sem božji Sin, grem za grešnikom, zgubljeno božjo ovco, ki je ozaljšana s podobo božjo in ne neham, dokler je ne najdem, in pripeljem zopet k božji čedi? Ni li človek, če tudi je grešnik, več kakor nespametna žival, več, kot majhen mrtev denar?

Poglejmo sedaj pri tej Gospodovi samoobrambi nasproti farizejem v njegovo srce! Si li moremo misliti večo ljubezen, kakor jo občudujemo tukaj?

Kako zadolženje si nakoplje človek, ki s smrtnim grehom zgubi Boga? Če se ovca zgubi, ne more biti govora o kakí njeni krivdi, saj je le nespametna žival. Še manj krivde je pri zgubljenem denarju: k večemu je kriv tisti, ki je ovco, oziroma denar zgubil. Če se pa človek zgubi v smrtnem grehu, je to edino le njegova lastna krivda, ki bi se ji bil lahko obvaroval, ko mu je dan razum in prosta volja in ga podpira milost božja. Torej, kar hočem reči, je to-le: Grešnik, ki se v grehu zgubi, zasluži za to zgubo, da ga Bog kaznuje. Toda glejte sedaj, kako velika je božja ljubezen do nas: dobri pastir Jezus gre za zgubljenim grešnikom in ga išče ter ga hoče pripeljati nazaj.“

Kako ga išče? Najprvo ga kliče z glasom vesti. Glej, o grešnik, ako ti po grehu vest ne da miru, ti očita nezvestobo do Boga, te kliče k spokorjenju: vedi, da je ta glas vesti, glas dobrega pastirja, Jezusa, ki te išče.

Bog išče grešnika dostikrat potom trpljenja in bridkosti. Le te namreč mu odpirajo oči in ga spominjajo na pravičnost božjo, ki hudo kaznuje.

Dalje išče Bog grešnika s pomočjo svoje sv. Cerkve in njenih služabnikov. Ali mar ni vsaka nedeljska in prazniška božja služba, in vsaka pridiga glasen opomin grešniku, naj se vrne k svojemu Bogu?

O predragi! da bi vendar vsi grešniki pomislili, da Bog njih nič ne potrebuje, da jih torej ne zavoljo sebe, ampak zavoljo njih samih išče, ne da bi jih kaznoval, ampak da bi jih zopet osrečil s svojo milostjo in ljubeznijo!

Kako lepe, tolažbe polne so nadaljne besede v evangeliju: *In ko je dobri pastir našel ovco, jo z veseljem vzame na svoje rame; in ko pride domov, pokliče svoje prijatelje in sosede in jim reče: Veselite se z menoj, zakaj našel sem ovco, ki se je zgubila. Povem vam: Tako bo v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad 99 pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore.*

Tako je Gospod odločno zavrnil farizeje: zakaj če je v nebesih veselje nad spokornim grešnikom, kako bi moglo to kaj napačnega biti, če Jezus občuje z grešniki in jih s svojo ljubeznivostjo pridobiva za pokoro.

Gospodove besede pa niso le izvrsten zagovor njegovemu ravnanju, ampak so obenem najstroža obsodba ravnanja farizejev z grešniki. Farizeji so bili učeniki in vodniki ljudstva. Učencikov dolžnost je, nevedne učiti, vodnikov, zgubljene iskati. Cestnarji so bili nevedneži in zgubljeni: farizejev dolžnost je bila podučiti jih in spraviti na pravo pot, ne pa odganjati jih od sebe in ogibati se jih.

Že prerok Ezechiel jim je to njihovo napačno ravnanje očital, ko je rekel: „Gorje pastirjem Izraela, ki so pasli same sebe . . . Moje črede niste pasli, kar je bilo slabo, niste ojačili, kar bolno, niste ozdravili, kar zlomljeno, niste obvezali, kar zgubljeno, niste iskali . . .“ (31. 1. 4.) „Zato jim hočem postaviti enega samega pastirja“ (34, 23.) Ta pastir je bil Gospod Jezus, ki je prišel iskat, kar je bilo zgubljenega.

Kristjani! Kar je Gospod Zveličar v svoj zagovor nasproti farizejem povedal o zgubljeni ovci, o zgubljenem denarju, to isto se ponavlja o našem duhovnem življenju, kadarkoli se grešnik da najti svojemu Bogu.

Iz vsega Jezusovega izvajanja iz obeh prilik lahko spoznamo, da stori Bog prvi korak, da pripelje grešnika zopet na pravo pot. Bog mu pošlje svojo milost, da grešniku odpre oči, da vidi, kod blodi. Brez te milosti bi grešnik nikoli resno ne začel misliti na spravo z Bogom. Ko se je grešnik dal najti od Boga, mislite li, da bi sedaj že našel pot nazaj v hlev dobrega pastirja, sam od sebe? Motil bi se, kdor bi to trdil! Predragi, mi moremo pač sami od sebe pasti v blato greha, toda iz tega zopet izkoptati se, ni v naši moči. Zakaj ne? Spreobrnjenje grešnika je mogoče le potom nadnaravnega kesanja, to je tistega kesanja, ki izhaja iz vere. Kakor nam pa je nemogoče iz lastne moči, iz lastnega spoznanja vse to verovati, kar nam je k zveličanju potrebno, ravnotako je nemogoče iz lastne moči obuditi nadnaravno kesanje.

Kaj stori tedaj Bog, ako grešnik posluša njegov glas? Enako dobremu pastirju ga nese kot ovco v svojo hišo: t. j. s svojo milostjo mu omogoči vrnitev, s svojo milostjo ga razsvetli in

ojači, da more svoje grehe resnično obžalovati, izpovedati se jih in dobiti odpuščanje.

Toda še več! Ko se je grešnik izpreobrnil, tedaj obhajajo njemu v čast nebeščani pravo slovesnost: Veselje je, pravi Jezus, pri angelih v nebesih nad grešnikom, ki se spokori. Ali je to kaj čudnega, neverjetnega? Za nas verne kristjane gotovo ne!

Glejte, sleherna človeška duša je pravi umotvor božje vse-mogočnosti. Je namreč duh, podoben duhu božjemu, skoraj enak angelom, duh, obdarovan z razumom in prosto voljo, torej enako zmožen Boga spoznavati in ljubiti. Ena sama duša je torej večji umotvor božji, kakor vesoljni z razumom neobdarjeni svet.

V Jobovih bukvah pa beremo (38. 7.), da so angeli veselja rajali, ko je Bog v začetku polagal temelj zemlji: zakaj bi torej ne rajali, ko vidijo grešnikovo dušo, ki je bila v grehu kakor uničena, zopet vstati k novemu življenju, v novi slavi? Glejte, na to dejstvo se nanašajo Jezusove besede o veselju angelov nad spokorjenjem grešnika: da, Gospod pravi naravnost, da je v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad devetindevetdeseterimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore. Seveda ne smemo tega tako vzeti, kakor bi bil Bogu ljubši spokornik, ki ga je prej žalil, kakor pravični, ki Bogu ni dal povoda k jezi. Gospod Zveličar govori z ljudmi po človeško: po človeško rečeno pa smo bolj veseli nad najdeno zgubljeno rečjo, kakor nad neizgubljeno in varno spravljeno.

O kako tolažbe polne so te besede Jezusove za grešnika! Preljubi! Naj nas tolažijo in bodre vselej, kadar nas zadene nesreča, da smo se zgubili od črede dobrega pastirja. Poslušajmo pa njegov glas, ko nas kliče nazaj! Ne branimo se, ko nas hoče zadeti na svoje rame: ne zametujmo njegove milosti, ki mehča naše srce za pokoro. Dajmo se mu nesti nazaj v njegov hlev v zakramentu sv. pokore. Naredimo veselje angelom v nebesih, ki se radujejo nad spokorno dušo. Amen.

P. J. K.

Četrta nedelja po binkoštih.

1. Življenje po veri.

Učenik vso noč smo delali, pa nismo nič vjeli, na tvojo besedo pa bom vrgel mrežo. Luk. 5, 5.

Danes nam sv. evangelij kaže dve podobi, prav različni. Na eni je napisano: Vso noč smo delali in nismo nič vjeli; na drugi pa: Na tvojo besedo bom vrgel mrežo. Glejmo prvo podobo; prav žalostna je: Učencem ni bilo dosti, le po dnevu delati, tudi noč v to obrnejo; vidimo jih na morju, kako mreže nastavljajo, potegnajo, pa nobene ribe ni notri; delajo vso noč, pa zastonj, nič ne vjamejo; in ko se zdani, gredo na suho zemljo in si sušijo mreže, ki jim niso celo noč nič koristile.

Vsa drugačna je druga podoba. Poln zaupanja v Jezusovo besedo veslja Peter na morje, nastavi mrežo, in ko jo potegne, ni več tako lahka kakor prej, je zmiraj težja in težja, rib ne more več držati, in se začne trgati; zdaj pokliče svoje tovariše na pomoč — in ko pridejo, napolnijo oba čolna, da se hočeta potopiti. Peter strmi nad tem čudapolnim blagoslovom, spozna, da je Jezus Bog in se čuti nevrednega biti v njegovi bližini, zato pade na kolena in kliče: „Gospod; pojdi od mene; zakaj jaz sem grešni človek.“ — Zapomnite se, ljubljeni moji, te dve podobi; prva je: Veliko dela, truda in skrbi, in nič dobička pri vsem tem, in druga: malo truda in obilno blagoslova. Kakšno delo hočete izvrševati, dragi v Kristusu? Gotovo ono, ki bo spremljeno z blagoslovom. — Imelo bo pa blagoslov le tako delo, ki je naredimo v milosti božji in z dobrim namenom. Pošteno krščansko življenje je torej prvi pogoj, da bo delo imelo blagoslov. Zato vam hočem danes govoriti o imenovanem prvem pogoj, da bo delo imelo blagoslov, o poštenem krščanskem življenju, o življenju po veri. Razložim vam: 1. Kako moramo po veri živeti; 2. kaj nam je predvsem potreba, da po veri živimo

1. Sv. pismo pravi: „Kakor je telo brez duše mrtvo, tako je tudi vera brez del mrtva.“ Iz tega uvidimo, da nikakor ni zadosti, ako človek le veruje, kar ga vera uči; temveč treba je predvsem v dejanju pokazati, da človek veruje in kaj veruje.

To pa pokaže z dobrimi deli. Dobra dela pa so, kakor uči katekizem, molitev, post, miloščina in še druga taka dela, n. pr. obiskanje bolnikov, usmiljenje z reveži, podpiranje zapuščenih, sploh vsako, tudi najmanjše delo, katero se stori iz ljubezni do Boga.

Kdor živi tako, kakor ga uči sv. vera, ta se sme imenovati pobožen kristjan, torej tisti, ki vse veruje in ki vse izpolnjuje. Pravim: vse izpolnjuje! Kdor se v vsem drži Kristusove vere, a eno zapoved vedno zopet prelomi, ta ni pobožen kristjan, ker sv. pismo pravi: „Kdor izpolnjuje vse zapovedi, pa eno samo prelomi, ta prelomi vso postavo.“

Mnogo ljudi je, ki veliko govore o pobožnosti, ki se z njo morda celo ponašajo, o katerih pa moram reči, da niti ne vedo, kaj je pobožnost, še manj pa, da bi jo res imeli. Ti se košatijo in bahajo s pobožnostjo, kakor sraka s pavovim perjem.

Sv. Frančišek Salezij pravi: „Prava pobožnost je v tem, da človek natančno in rad spolnuje dolžnosti, katere mu nalaga poklic in njegov stan.“ Ako hoče torej svoje življenje prav uravnati, t. j. v resnici pobožen biti, mora pomisliti: „Kaj pa je moj stan? Kaj tirja moj stan od mene? Kaj bo Bog od mene tirjal, ko me bo sodil?“ To je torej prvo: človek mora spoznati dolžnosti svojega stanu. Ko te enkrat spozna, mora jih z veseljem sprejeti, kot dar od Boga samega, in tudi jih natančno vse, prav vse brez izjeme z veselim srcem, brez mrmranja izpolnovati.

To torej je pobožnost in nič drugega! Iz tega vidite, da je pobožnost pravzaprav nevidljiva, ker je v srcu, v notranjem. Toda česar je polno srce, to rado iz ust gre. Ako je srce res pobožno, se ta pobožnost kaže tudi na vnanje, in se celo mora pokazati. Torej vse, kar se kaže na vnanje, je le neka pritiklina prave pobožnosti, ki je v srcu. Ako pa ima kdo pobožnost le na vnanje, a v srcu je ni, taka pobožnost ni prava, ni zanesljiva, je goljufiva in svojo goljufivost pokaže pri vsaki najmanjši priložnosti, ko se prevrže v vsako mogočo strast.

Rekel sem, da je treba po veri živeti, t. j. vse božje zapovedi spolnovati, in da tak človek je res pobožen. Kaj pa je glavna zapoved. Vse zapovedi in prepovedi so obsežene v temle stavku: „Varuj se hudega in delaj dobro!“ Kaj pa je hudo? Pravo in edino hudo je greh, pravi katekizem. Torej kdor dela greh, kdor se tega ne ogiblje, ta se ne more imenovati pobož-

nega, ker v dejanju ne spolnuje tega, kar veruje. O tem vam torej sedaj ni treba več govoriti, ker ti ne žive po veri, niso pobožni.

Drugi del zapovedi se glasi: „Delaj dobro!“ Ta zapoved pa je še bolj natanko izrečena v stavku: „Moli in delaj!“ Te zapovedi se morajo natančno držati tisti, ki hočejo res pobožni biti; in ako to izpolnijo, izpolnijo vse; ume se ob sebi, da se predvsem varujejo vsega hudega, t. j. greha. Torej le dve reči sta zapovedani: molitev in delo. To pač ni veliko, a vendar se kaj rado zgodi, da človek še tega ne spolni; ali pa da se obesi le na eno stran in drugo zanemari. Nekateri mislijo, da so res pobožni, da dovolj store v čast božjo in v svoje zveličanje, ako le molijo. Ti mislijo, da je le tista pobožnost prava, ki se na vnanje kaže, a to je gotovo napačno. Ti navadno vse le za zunaj porabijo, tako da do srca nič ne pride in srce prazno ostane. Ti ljudje ne pomislijo na besede Kristusove: „Ne tisti, ki pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljevstvo, temveč tisti, ki stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih.“ In na druge besede: „Nebeško kraljevstvo silo trpi, in le tisti, ki silo rabijo, je nase potegnejo.“

Drugi pa zaidejo na krivo pot na drugo stran. Ti delajo in delajo toliko, da se skoro pretegnejo. Noč in dan so pokoncu; v petek in svetek vse jim je enako. Delo in vedno le delo jim je na misli, za svojo dušo pa nič ne skrbe, ne pomislijo, da je prazno vse delo človeško, ako mu Bog ne da svojega blagoslova. Ne spomnijo se besed Kristusovih: „Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo vam bo privrženo!“ in „kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?“

Kdor hoče torej res krščansko, pobožno živeti, mora se držati zapovedi: „Moli in delaj!“ Niti enega, niti drugega ne sme opustiti. Bog je zapovedal namreč oboje, ne le eno. Molitev je zapovedal zopet in zopet, ko je rekel: „Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo!“ „Prosrite in boste prejeli, iščite in boste našli, trkajte in se vam bo odprlo!“ Toda tudi delo je Bog zapovedal že v raju prvemu človeku, ko mu je rekel: „V potu svojega obraza boš služil kruh, dokler se ne vrneš v zemljo, iz katere si vzet.“

Zato pravim: Delo brez molitve in molitev brez dela je lenoba pred Bogom; eno kakor drugo je Bogu zoperno. So ljudje, ki mislijo, da jih bo delo samo zveličalo, zato pozabijo

na svojo dušo; in so zopet drugi, ki mislijo, molitev sama je potrebna, in ti pozabijo na svoje telo, ne skrbe zadosti za svoje potrebe, postanejo nadlega drugim ljudem in tako se iz njih napačne pobožnosti izcimi le jeza, sovrašтво, kletev, sploh vsakovrstni greh.

Kako je treba združiti molitev in delo v lepo celoto, da se ustanovi življenje po veri, nam kažeta dva cerkvena redova. Menihi kartuzijani morajo delati trda opravila, veliko se postijo in molijo. Toda čeprav niso nikoli brez dela, vendar vedno premišlujejo to, kar jim je naloženo, namreč smrt. Drugi menihi so trapisti, ki si z delom svojih rok služijo kruh dan na dan, zraven pa živijo pobožno kakor svetniki.

Poslom je najlepši zgled, kako naj molitev in delo združujejo, sv. Armela. Bila je navadna kmečka dekla, ki je dočkala nad 60 let. Svoji gospodnji je bila tako vdana in hvaležna, da je večkrat priznala: „Prav gotovo, moja gospa mi je kakor dobra mati, ki mi je pomagala najti pravo krščansko življenje. Če bi mogla dati svojo kri zanjo, dala bi jo rada.“ Ko je kot skrbna dekla z največjo natančnostjo in zvestobo vse domače delo opravljala, živela je skrivaj z Jezusom najsvetejše življenje. Ko je popolnoma odmrta svetu, čutila se je povsod v božji pričujočnosti, kakor bi bil vedno pri njej njen nebeški ženin in bi jej govoril te-le besede: „Ti moraš biti kakor kak polž, ki povsod kamor gre, svojo hišico seboj nese in nikoli iz nje ne gre. In če kaj nanj pade ali se kje zadene, potegne se hitro v svojo hišico in se skriva tako, da se vidi le še lupina; on sam pa se več ne prikaže. Tako hočem jaz, naj bo moje srce tvoja hišica, tvoje stanovanje, tvoje pribežališče, iz katerega nikoli ne smeš iti. Hočem te vedno v sebi zaklepati in skrivati tako, da se več ne boš ti videla, temveč le jaz sam.“ V dolgi boleznij svoje gospodinje je vodila vse posestvo in neprenehoma ji stregla, tako, da je sama jela bolehati. Zaradi te postrežbe je morala opustiti mnogo svojih pobožnosti, katerih je bila vajena, a vse to je storila z veseljem, ker je bila prepričana, da je vse to božja volja in da je strežba bolnikov pred Bogom veliko dobro delo. Od jutra do večera se je takorekoč zibala v njaročju božje ljubezni in je imela silno veliko zaupanje v božje usmiljenje. Kako vneta je bila za svoj poklic kot dekla, kaže nje zvestoba v tem poklicu, ki je izvirala le iz ljubezni do Jezusa. Sama je povedala, da vse njene želje, vse nje delo, vse nje misli, vse nje besede, vse nje vaje so merile le na ljubezen do Jezusa. Sama je rekla: „Ljubiti hočem svojega Boga in v tej ljubezni se vsa povžiti in zgoreti.“ V vseh svojih delih in opravilih v kuhinji, na polju in drugod je bila do pičice zvesta. „Bodimo zvesti Bogu, bodimo zvesti, ker zvestoba nas združuje z Bogom, nezvestoba pa nas obrne proč od njega.“ Ko so jo

vprašali, kako mora posel, hlapec ali dekla Bogu služiti; rekla je: „Nobene druge poti ni kakor zvestoba, ki se mora raztezati na vse reči, velike in majhne, celo na najmanjše.“ „Zvest biti pa se pravi, — to pa je Kristus sam učil, — ako vse reči velike in majhne popolnoma in natančno storimo, ne samo na pol, ne z godrnjanjem, temveč iz ljubezni do Jezusa.“ Sv. Armela je rekla, da je znamenje slabe ljubezni do Boga, slabe pobožnosti, ako kdo godrnja čez dolžnosti svojega stanu, če odklada opravila od danes na jutri in si izbira to, kar je njemu všeč.

Iz tega zgleda, predragi v Gospodu, spoznate lahko, kaj je prava pobožnost, kako mora biti delo združeno z molitvijo. Molitev in delo sta dva stebra, na katerih je oprta vsa pobožnost pravega kristjana.

II. Dobili smo torej stebra, na katera se moramo opirati, ako hočemo živeti po sv. veri. To sta molitev in delo. Kaj pa je temelj tema stebroma? Podlaga vsej pobožnosti je — p o n i ž n o s t. Sv. Avguštin pravi: „Ako hočeš sezidati veliko poslopje popolnosti, misli najprej na podlago ponižnosti.“ Kdor hoče pobožno živeti brez ponižnosti, ta zbira prah na vetru, ta zida grad v oblake. Vse, karkoli storimo, presoja Bog po namenu, iz katerega delamo: ali delamo iz dobrega ali slabega namena. Pomniti pa je, da najboljše dela, ako so storjena iz slabega namena, so Bogu zoperna. Kdor torej dobro dela pa le iz lastne ljubezni, ne zaradi Boga, ta znaša prah na vetru skupaj, ta nima pred Bogom nobenega zasluženja. Znano je pa, da nobena strast tako daleč ne seže, kakor napuh; ta zastruplja celo najlepša dobra dela. Napuh nima nobene meje, on se poslužuje celo najsvetejših reči v svoj namen. Gotovo sta grdi strasti lakomnost in nečistost, a lakomnik in nečistnik vendarle ne storita vse le zaradi teh strasti, storita vsaj nekaj dobrega. Napuhnjen človek pa vse kar dela, dela iz slabega namena, le v svoj prid in nima zasluženja nikjer. Ako daje miloščino, daje jo iz napuha, ako je usmiljen, hodi rad v cerkev, rad moli, se rad posti, rad prejema sv. zakramente, vse stori iz napuha, da ga ljudje hvalijo. Tako ošabnež sam sebi vsako dobro delo izpridi in zastrupi. Ravno zato, ker napuh naredi toliko škode, zato se je Gospod Jezus tako globoko ponižal. Vzel je nase podobo hlapca in njegovo življenje je bilo golo ponižanje; slednjič ponižal se je celo na križu. On je sam rekel: „Učite se od mene.“ On je noge umival, dal se je bičati, zapljuvati itd. V svojem življenju in trpljenju je Kristus najbolj občudovanja vreden zaradi svoje ponižnosti.

Ponižal pa se je zato tako globoko, ker se je človek tako prevzel. Prvi greh, ki se je storil, je bil napuh, ko so se angeli uprli Bogu, in drugi greh spet napuh, ko je bila Eva nepokorna Bogu in je jedla prepovedan sad. Torej povsod le napuh in napuh. Ker je pa tega povsod dosti, se je res težko ponižnosti privaditi. A vendar se moramo. Dovolj vzrokov imamo, da se vadiamo v ponižnosti. — Človek, na kaj si pa ošaben, povej mi! Kaj pa imaš, da smeš ošaben biti? Vse, prav vse, kar imaš, imaš od Boga; samo greha ne! Vse imaš, pa nisi nič zaslužil. Vsakemu veljajo besede sv. Pavla; „Kaj pa imaš, človek, kar nisi prejel?“ Ali torej smemo kaj sami sebi pripisovati, kaj svojo lastnino imenovati? Nič, prav nič, samo greh! Ta je ponosen na svoje zmožnosti in talente, drugi na lepoto in moč svojega telesa, tretji na svoje premoženje. Oj nespamet! Ali imaš ti sam od sebe te dušne zmožnosti, ali ti jih ni Bog dal, ki jih deli vsakemu kakor hoče, ki bo pa tudi temveč tirjal od tebe, kolikor več ti je dal. Čemu se ponašaš ti z lepoto? Bog ti pošlje bolezen in v par hipih boš tak, da samega sebe ne boš več poznal. In ti, ki imaš kaj imetja; Bog ti vse lahko vzame in šel boš z beraško palico od praga do praga.

Najnevarnejši napuh je pa tisti, ki se ponaša s svojo dušno prednostjo, s svojo pobožnostjo; zato te pred tem še posebno svarim. Rekel sem že preje, da moramo za vse dobro, kar imamo, zahvaliti Boga. Kaj pa bi bilo, kristjan, ako te roka božja zapusti? Hitro bi padel v brezdno pregreh! Le pomisli, koliko milosti si prejel od Boga, pa menda jih še polovico nisi prav porabil, vse druge si zanemaril. Ko je brat Pacifik vprašal sv. Frančiška, kaj sam o sebi misli, odgovoril je svetnik: „Mislim, da sem največji grešnik na svetu!“ „To je pa menda vendar preveč!“ reče brat, on pa odgovori: „Ko bi kdo drugi toliko milosti prejel od Boga, kakor jaz, bi jih bolje porabil.“ — Kristjan, pomisli tudi, kako pa je bilo prej s teboj, v kakih grehih si živel! In kdo te je rešil iz njih? Le milost božja, in ako ti jo Bog odtegne, pa boš spet v starih grehih.

Iz tega spoznate, da je napuha povsod preveč. Nekaj posebnega je še pri tem. Kadar pridigar govori o napuhu, takrat ima gotovo najmanj napuha, ker vsakdo zvrča vse le na svojega bližnjega, nase pa nič. Vsak misli: mene to ne zadene, in vendar ravno v tem se kaže napuh, ki je silno nevaren, ki človeka pripelje lahko do zakrnosti in do nespokornosti.

Pokazal sem vam, kako je treba po veri živeti, da smo v resnici pobožni; da pa pravo pobožnost in stanovitnost v pobožnosti dosežemo, treba je podlage — ponižnosti. Brez ponižne molitve nam Bog ne da nobene milosti; kjer ni ponižnosti, ni nobene čednosti, ker „Bog se napuhnjenim ustavlja, ponižnim pa daje svojo milost.“ Resnične so besede: „Kdor se povišuje, bo ponižan.“ Ponižen kristjan je veren kristjan. Veren kristjan bo imel blagoslov pri svojih delih. Amen. T.

2. Sv. Anton Padovanski.

(Obenem priložnostni govor za praznik sv. Antona Padovanskega.)

Star pregovor pravi, da otroci govore resnico. Otrok, ki ne pozna še prekanjenega sveta, ne misli nič hudega, in govori odkritosrčno, kakor mu srce vелеva. In res je v otroškem govorjenju mnogokrat veliko resnice. Božja previdnost se je zatorej večkrat poslužila otroških ust, da so slavila dejanja svetnikov, da so slavila celo božjega Sinu. — Ko je nebeški Odrešenik slovesno jezdil v Jeruzalem, vpili so predvsem otroci: „Hosana Sinu Davidovemu!“ Farizeji so se nad njimi jezili, Jezus pa je imel dopadajenje nad tem pozdravom.

Leta 1231. je umrl v samostanu blizu Padove mož, ki je ljudem svetil z besedo in zgledom; zdaj pa je, komaj 36 let star, zapustil svet, ne da bi bili ljudje takoj zvedeli o njegovi smrti. Pa kaj se zgodi? Komaj ta mož zatrisne oči, že otroci kličejo po ulicah in trgih: „Svetnik je umrl, svetnik je umrl!“ Kdo je bil ta mož? Sv. Anton, čegar praznik bomo jutri obhajali, je tisti svetnik, kateremu je Bog sam pripravil čast v ustih nedolžnih otrok. Ako ga Bog sam na tako čudoviten način slavi, spodobi se, da ga slavimo tudi mi. In ker se njegova čudovita pomoč ravno današnje dni tako očitno kaže, da se ljudje z nezaslišanim zaupanjem obračajo do njega, zdi se mi primerno, tudi njemu v čast govoriti.

Kaj pa naj si izberem za predmet svojega govora? „Svetnik je umrl,“ ta otroški klic hočem povzeti, ker najdem v njem dve resnici:

1. Da je sv. Anton res svetnik, kar je zanj največa hvala in čast;

2. Da je sv. Anton umrl in je v nebesih, kar je postalo za nas, njegove častivce, velika tolažba.

I. O mrtvih naj bi se vsikdar govorilo s častjo. Ni prav, ako kdo slabosti in pregrehe mrtvih raznaša. Kakor njihovo truplo pokrijemo z zemljo, tako pokrijemo njihove slabosti s krščansko ljubeznijo. Paduanski otroci pa so vedeli o sv. Antonu le dobro, zatorej so ga glasno častili in slavili. Kako pa so ga slavili? Morda so rekli: Umrl je velik učenjak, ki je z bogoslovno vednostjo koristil svojemu redu in vesoljni Cerkvi? Morda so klicali: Umrl je nevstrašen bojevavec za sv. vero, katero je vsikdar branil zoper krivoverce? — Res, da je bil sv. Anton velik učenjak, in nevstrašen zagovornik sv. vere, ali v nebeškem kraljestvu ne bo velik tisti, ki samo uči, ampak tisti, ki v dejanju izpolnjuje, kar uči. Tak je bil sv. Anton, zatorej so klicali otroci: Svetnik je umrl, sv. Anton je umrl. Da se boste pa Antonove svetosti bolje prepričali, poglejmo, kako je on živel med svetom, kako v redu sv. Frančiška.

Komaj 15 let star zapusti Anton očetovsko hišo in stopi v družbo duhovnikov, ki so živeli po vodilu sv. Avgušтина. Kristjani, kaj je nagnilo Antona k temu sklepu; njega, ki je bil plemenite rodovine in bistre glave, in so mu bile odprte najodličniše službe? H temu ga je nagnil stud pred posvetno nečimurnostjo, strah pred obilnimi nevarnostmi in iskrena ljubezen do Boga. In kje je vzrok, da je Anton zapustil redovno družbo sv. Avgušтина in vstopil v nedavno ustanovljeni red sv. Frančiška? Vzrok je bilo hrepenenje po večji popolnosti in želja za Jezusa prelititi svojo kri. Ravno tisti čas namreč je bilo pet frančiškanskih misijonarjev mučenih v Afriki. Pripeljali so njihove ostanke v Koimbro, kjer je živel Anton, in to mu je vzbudilo gorečo željo po mučeniški kroni.

Ko je bil Anton 21 let star, je bil sprejet v red sv. Frančiška, in kmalu je postal zvest posnemalec svojega serafinskega očeta. Ljubil je revščino. Zgodilo se je namreč, da ga noben samostan skoro ni hotel sprejeti, ker je bil telesno bolan. Kmalu bi bil smel reči s Sinom božjim, da ni imel kam položiti svoje glave. — Komu se poda lilija nedolžnosti, če ne Antonu. Nebo samo je spričevalo njegovo čistost. Mnogo kristjanov, ki so imeli hude skušnjave zoper čistost, so jih bili rešeni, da so se le dotaknili Antonove obleke. Anton se je pa tudi odpovedal popolnoma svoji volji in bil do pičice pokoren svojim predstojnikom. Ljubil je samoto in svoje telo krotil z ostrimi pokorili. Bil je skoro neprenehoma zamaknjen v nebeške stvari. Neko noč, ko

je vse krog njega počivalo, bere Anton o Mariji in božjem Detetu; bere in bere, ter ves zainaknjen premišljuje božjo ljubezen. Pa glej! Čudovita svetloba napolni sobo, in dete Jezus mu leži v naročju, sladko se smehljajoč. Anton ga pritiska na svoje srce, katero se topi v ljubezni in nebeški sreči. — Kristjani! Tudi k nam bo prišel Jezus, ako mu bomo pripravili čisto, nedolžno srce; saj je sam rekel: „Ako kdo mene ljubi, ljubil ga bo moj Oče, in bova k njemu prišla in pri njem stanovala.“

Bog pa ni hotel, da bi bil Anton nepoznan ostal v svoji celici, ampak stopil naj bi v javnost in postal imeniten pridigar in učenik z besedo in dejanjem. Kadar je on pridigoval, se je zbrala velika množica, včasih do 20 ali 30.000 ljudi. O njem veljajo svetopisemske besede: „V vse dežele je šel njegov glas, in do zadnje meje so šle njegove besede.“ Bog pa je potrjeval njegove besede s čudeži.

Zgodilo se je pa tudi, da ga trdovratni grešniki niso hoteli poslušati, ker jim je pravil grenke resnice. Tedaj pa se je Anton po zgledu svetega očaka Frančiška obrnil do nedolžne živali. Šel je na morsko obrežje, pomigal z roko in zaklical: „Pridite ribice in poslušajte besedo božjo, katero ljudje zaničujejo!“ Zdajci se delajo na površini morja mali valčki in na tisoče rib, malih in velikih, hiti proti obrežju: vzdignejo ljubeznivo svoje glavice iz vode in poslušajo Antona, ki jim tako-le govori: „Hvalite Boga sestre ribice; Bog vas je vstvaril gladke in tanke, da zamorete urno švigati po vodi. Dal vam je pisano obleko, da se svetite na solncu kakor mavrica; dal vam je hladno in mehko stanovanje, da v njem živite in se množite. V vesoljnem potopu ste bile samo ve rešene splošnega pogina; Bog je ribo izvolil, da je rešila preroka Jona; po ribi je ozdravil starega Tobija in riba je dala denar Jezusu in Petru za tempelnov davek.“ Tako je Anton govoril, blagoslovil ribe in jih odpustil. Ljudje pa, ki so se nabrali med to pridigo, so jo osramočeni poslušali, prosili Antona odpuščanja in obljubili poboljšanje.

Ko je hudobni duh videl, da mu Anton iztrga iz rok marsikatero dušo, skušal je njegove pridige motiti, ljudi strašiti in odpoditi; toda vse zastonj. Anton je kakor apostol zapovedal nečistim duhovom in morali so bežati in zapustiti telesa in stanovanja človeška. Kaj ne, ljubi v Kristusu, Anton je bil res svetnik božji? Zakaj njegovo svetost izpričujejo tudi angeli, ki so mu donašali božja naznanila, njegove molitve pa nosili pred božji

prestol. Sama Jezus in Marija sta se mu večkrat prikazala, zlasti pa ga razveselila ob smrti uri. Kakor Jožef je umrl tudi sv. Anton. Jezus je stal na njegovi desnici, Marija je stala na njegovi levici. O kako srečna je ta ločitev, ako sta pričujoča Jezus in Marija! Kakršno življenje, taka smrt. Anton je sveto živel, zato je tudi sveto umrl. Prav imate, Paduanski otroci, ki kličete: svetnik je umrl. — Res, umrl je puščavnik, ki je v nežni mladosti zapustil svet; umrl duhovnik, ki je dika duhovskega stanu pred Bogom in pred ljudmi; umrl mučenik, ki je bil pripravljen za sv. vero preliti mlado kri; umrl apostol, ki je z gorečo besedo izpreobračal najtrdovratnije grešnike; umrl prerok, ki je napovedoval prihodnje reči. Anton je angel, ki je v človeški podobi 36 let hodil po zemlji.

Preljubi poslušavci! Prej ali slej reklo se bo tudi o nas: Umrl je, umrla je. O, da bi se smelo tudi o nas reči: Umrl je; bil je dober kristjan, krščanski mož, bogaboječa žena, nedolžen mladenič, pobožna dekle!“ Živimo tako, da si bomo to hvalo zaslužili, ne zavoljo ljudi, ampak zavoljo Boga. Toda o marsikaterem bodo ljudje drugače govorili. Rekli bodo: Vendar je enkrat umrl le-ta skopuh; kaj mu pomaga njegovo bogastvo, vse je moral zapustiti na zemlji. — Umrl je prepirljiv človek, ki je bil več v sodnji, kakor v cerkvi. Bog mu daj večni mir, na zemlji ga tako ni imel. — In zopet bodo rekli: „Spil se je oni nezmernež do smrti.“ — Pokopali so nečistnico, ki je bila celi soseski v pohujšanje; oni sin, ki je staršem pripravil toliko grenkih ur, kaznovan je z zgodno smrtjo.

Predragi! Dasi je ta človeška sodba dostikrat neresnična in pregrešna, vendar je za človeka velika sramota in nesreča, če nam njegova smrt v spomin kliče le njegove grehe in pohujšljivosti. Kaj nam je tedaj storiti, da odidemo tako slabim sodbam? Živimo kakor sv. Anton, vsak seveda po svojem stanu, potem se bo tudi o nas reklo: „Umrl je pravični.“ — Da bomo pa zamogli živeti po njegovem zgledu, izvolimo si ga v našega priprošnjika. Umrl je, in se že znajde v družbi nebeških izvoljencev, zatorej nam more, pa tudi hoče pomagati. In to je za nas velika tolažba.

II. Svetniki, kadar umro, se presele k Bogu, v sveta nebesa. Vera pa nas uči, da svetniki ne morejo pozabiti nas, svojih bratov, ki smo še na nevarnem morju. Oni poznajo naše dušne in telesne potrebe, imajo sočutje z našo revščino; in ker so božji prijatelji, prosijo in dosežejo za nas veliko milosti in dobrot.

Otroški klic: „Svetnik je umrl,“ ima tedaj ta pomen: Anton je sprejet v sv. nebo, da bi za nas Boga prosil. Na zemlji se je odlikoval s svetostjo in čudeži, v nebesih pa nam je mogočen in splošen priprošnjik v vseh zadevah.

Bog sam je razodel, da je sv. Anton velik v nebeškem kraljestvu in da veliko premore s svojo priprošnjo. Pomislite predragi, komaj eno leto po svoji smrti je bil očitno razglašen za svetnika. In precej po njegovi smrti se je godilo pri njegovem grobu brez števila čudežev: Slepí so spregledali, gluhi slišali, mutastim se je jezik razvezal, kruljeví so jeli hoditi, bolniki so zadobivali zdravje. Glejte vse to se je zgodilo, da bi se mi pripričali, kaj premore sv. Anton pri Bogu s svojo priprošnjo. Še dandanašnji velja o njem beseda sv. Bonaventure, ki pravi: „Če iščeš čudeža ali znamenja pri sv. Antonu, jih najdeš; pred njim beži smrt, hudoba in kužna bolezen, nesreče se umikajo, zgubljene stvari najdejo.“ Če je to resnica, povedo naj ti, ki skušajo, povedo naj Paduani. 600 let je minilo, kar je Anton prištet svetnikom. V teh stoletjih je marsikateri dosegel svetniško čast. Toda češčenje sv. Antona zavoljo tega ni nikdar prenehalo, velikoveč se je množilo, in se množi še dandanes. Nekatere svetnike časte le v enih mestih ali deželah; povejte mi pa deželo, mesto ali vas, kjer ne bi častili in na pomoč klicali sv. Antona? — Povem vam, da je bilo češčenje sv. Antona tako vkoreninjeno v ljudstvu, da se njegov praznik še dandanašnji obhaja pri nekaterih protestantih, ki so sicer odpadli od katoliške Cerkve. Sv. Cerkev pa pospešuje češčenje sv. Antona kolikor more. Posvečen je njemu poseben dan v tednu, namreč torek, in njegovi častivci morejo ta dan zadobiti posebne odpustke. Odkar se je tretji red v naših krajih na novo poživel, raste tudi češčenje sv. Antona in zaupanje v njegovo priprošnjo. Večkrat beremo o čudovitem uslišanju Antonovih častilcev. Jaz vem, da marsikateri izmed mojih poslušavcev se ima zahvaliti sv. Antonu za to ali ono milost. In če je le tretjina tega res, kar se piše in govori, moramo reči, da se sv. Anton posebno v današnjih dneh zopet izkazuje mogočnega priprošnjika pri Bogu. Ako pa nekateri častivci sv. Antona ne dosežejo tega, kar prosijo; ako morda nesrečno umrejo, kdo je tega kriv? Gotovo oni sami, ker njihovo češčenje ni pravo. Oni prosijo vsikdar le za časne reči, za zdravje, srečo itd., nikdar pa za duhovne dobróte in milosti. Radi bi srečno umrli, kakor Anton, nočejo pa sveto živeti, kakor on.

Kristjani! Bodimo torej posnemavci Antonovi, ne le njegovi častivci. Kakor njega, naj tudi nas diči sv. nedolžnost, vdanost v voljo božjo. (Posebno vi, tretjeredniki in tretjerednice, posnemajte očeta Antona v izpolnovanju svojih redovnih pravil.) Ne navezujemo srca na pozemeljsko; iščimo to, kar je gori; bodimo srčno vdani sv. Cerkvi in spodbujajmo vse vernike s krščanskim življenjem. Ako bomo sveto živeli, bomo tudi sveto umrli, in tudi o nas se bo enkrat reklo: Umrli je pravični. Amen. *P. H. S.*

Peta nedelja po binkoštih.

1. O maščevalnosti.

Če torej svoj dar prineseš k oltarju, in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe; pusti ondi svoj dar pred oltarjem, in pojdi poprej spraviti se s svojim bratom, in tedaj pridi in daruj svoj dar. *Mat. 5. 24.*

Usmiljenje, ljubezen, prizanesljivost, odpuščanje: te štiri človeškemu srcu najslajše besede, so bile pravo veselo oznanilo, ko so se razlegale po svetu po prihodu Sina božjega. Kristusova vera je vera ljubezni, ki se opira predvsem na upanje božjega usmiljenja. Zato molimo dan za dnevom, naj nam bo Bog v svoji neskončni ljubezni usmiljen, naj nam prizanaša, naj nam odpusti vse, s čemur ga tolikrat razžalimo. K temu zaupanju nas osrčuje opomin sv. Janeza, ki pravi: „Ljubimo Boga, ker Bog nas je prej ljubil! (1. Jan. 4, 16.)“

Krščanstvo je prostor, ker se dan na dan kažejo dela božjega usmiljenja, do katerega imajo pravico vsi oni, ki se imenujejo „otroci božji in dediči nebeškega kraljestva.“ Ako pa je Bog dober in usmiljen z nami, moramo tudi mi, kristjani, ki smo otroci božji in torej tudi bratje med seboj, biti usmiljeni in prizanesljivi drug do drugega. Ako mi od Boga pričakujemo odpuščanja, ko smo ga razžalili, smejo s toliko večjo pravico tudi od nas pričakovati odpuščanja oni, ki so morda nas razžalili. Saj vera nas uči, da se moramo ljubiti med seboj, kakor tudi Bog nas ljubi. Ljubezen Kristusova pa se je najbolj kazala v tem, da je umrl za svoje sovražnike; tako je tudi ljubezen kristjanov med seboj najboljše spričevalo njih pravega krščanskega duha, saj

pravi sv. Janez (1. Jan. 4, 20.): „Ako kdo pravi, da ljubi Boga, pa sovraži svojega brata, je lažnik, in resnice ni v njem.“ S temi besedami se ujema nauk današnjega sv. evangelija.

Vprašati se moramo tudi mi, ali imamo mir z vsemi ljudmi? Ali povračujemo hudo z dobrim, ali si prizadevamo za dobro ne le pred Bogom, temveč tudi pred ljudmi? Ali se ravnamo po apostolskem opominu: „Ne delajte si sami pravice, temveč dajte prostor (božji) jezi. Zakaj pisano je: „Meni gre maščevanje, jaz bom povrnil, pravi Gospod.“

Ali je naše srce prazno vsake jeze, vsake maščevalnosti? Ako pomislimo nekoliko na razmere med ljudmi, vidimo, da je med njimi mnogo jeze, mnogo hudega sovraštva, veliko strupene maščevalnosti.

Mnogi ljudje ne gledajo na to, kako bi drug drugemu pomagali, temveč, kako bi drug drugemu škodovali, kako bi se mogli znositi in maščevati nad njim. Če sploh katera strast ni krščanska, maščevalnost gotovo ni, ker posega v pravice božje in je božjemu usmiljenju naravnost nasprotna. Saj Bog sam pravi: „Meni gre maščevanje, jaz bom povrnil,“ — namreč — dobro z dobrim, hudo s hudim po svoji neskončni pravici.

Premišljujmo danes, kako huda strast je sovraštvo in maščevalnost in zakaj se je moramo varovati.

Menim, da je vsakdo izmed nas že videl kakega jeznega, razbesnelega človeka. Kako kriči, vpije, tuli, divja in razgraja, kakor neumna živina. Da, še hujši je marsikdaj nego živina, ker žival se da ukrotiti, ublažiti in je brez pameti, človek pa, ustvarjen po božji podobi, obdarjen s pametjo, divja v jezi in togoti tako strašno, da se ne da umiriti, potolažiti. Čim bolj ga človek prosi, tem bolj divja in razgraja. In to ne trpi le par trenutkov; časih traja potem to sovraštvo leta in leta; kolikokrat se zgodi, da ta ali oni s sovraštvom v srcu gre celo s tega sveta in stopi tak pred večnega Sodnika. In zakaj? Ako bi ga vprašali na smrtni postelji ali poprej v življenju: zakaj kuhaš jezo in sovraštvo v svojem srcu, zakaj ne odpustiš; odgovoril bi nam: Zato ker odpustiti ne morem! Ali res ni mogoče človeku odpustiti? To je prazen izgovor, ki pred Bogom nima nobene veljave. Bog nič nemogočega ne tirja od kristjanov. A on ostro tirja odpuščanje, ljubezen, torej vsako sovraštvo in jeza mora ponehati, vsakdo spraviti se s svojim bližnjim, ako hoče pri Bogu odpuščanje doseči.

Svojim sovražnikom moramo odpustiti, moramo jih ljubiti in jim dobrote skazovati. Zakaj? Zato, ker nam je Kristus to zapovedal, ker nas tega uči s svojim zgledom, ker to tirja od nas ves duh krščanstva.

Farizeji in pismarji so navidezno natančno spolnovali božje zapovedi. A vendar so bili polni ošabnosti, lakomaosti, in raznovrstnih hudobij. Da bi opravičili svoje sovrašтво, razlagali so po svoje zapoved božjo takole: „Ljubi svojega prijatelja, sovraži pa svojega sovražnika!“ Kristus pa se je odločno uprl tej brezbožni razlagi in učil: „Slišali ste, da se vam je reklo: Ljubi svojega bližnjega in sovraži svojega sovražnika! Jaz pa vam pravim: Ljubite svoje sovražnike, blagoslavlajte nje, ki vas kolnejo, dobro delajte njim, ki vas sovražijo, in molite se za nje, ki vas obrekujejo in preganjajo, da bote otroci svojega nebeškega Očeta, ki daje solncu sijati na dobre in hudobne in deževati na pravične in krivične. Zakaj ako samo one ljubite, ki vas ljubijo, kakšno plačilo bote imeli? Ali ne delajo tega tudi cestinarji? In ako pozdravljate samo svoje brate, kaj imenitnega storite? Ali ne delajo tega tudi malikovalci?“ (Mat. 5. 43—48.)

Iz teh besedi vsakdo lahko spozna, kako strogo Bog od nas tirja, da ljubimo tudi tiste, ki nas sovražijo in preganjajo. Ljubezen do vsakega moramo nositi v svojem srcu; ako pa nas kdo razžali, moramo mu precej odpustiti. Sv. Pavel pravi: „Solnce naj ne zaide v vaši jezi,“ (Efež. 14. 26.) t. j. nikar ne odlašajte odpuščanja niti en dan. Ako ne prej, odpustite zvečer, predno ležete k počitku. Čim dalje človek bližnjemu ne odpusti, tem bolj se srce zakrknje, tem bolj se sovrašтво zastara, tem težje je pozneje se sprijazniti in odpustiti.

Za časa rimskega cesarja Valerijana sta živela v nekem mestu v Mali Aziji neki duhovnik Saprícij in sveten mož Nicefor. Bila sta zelo velika prijatelja. Toda pozneje sta se silno sprla med seboj, da drug drugega nista hotela videti. Nicefor je prosil odpuščanja. Kmalu potem so vjeli Saprícija in ga pripeljali pred poveljnika, ki je zahteval, naj zataji svojo vero. A ta se je stanovito branil. Vrgli so ga v ječo, razpeli na tezalnico, a vse to ni nič pomagalo. On je stanoviten ostal pri svoji veri. Ko je Nicefor to zvedel, tekkel je za njim, ko so Saprícija na morišče peljali, in ga tam prosil odpuščanja; a Saprícij je ostal trdovraten. Ko pridejo na morišče, Nicefor še vedno prosi odpuščanja, a Saprícij se ne uda. Kar naenkrat pa Saprícij zataji svojo vero in daruje malikom; ko Nicefor to vidi, razglasi se on kot kristjana in precej nato mora umreti za Kristusovo vero.

Glejte, tako je zakrkneno, trdovratno sovraštvo Sapricija spravilo tako daleč, da je v tistem hipu, ko bi lahko prejel mučeniški venec, rajše vero zatajil, kakor da bi bližnjemu, ki ga je odpuščenja prosil, odpustil. Milost božja ga je zapustila, ker je ostal trdovraten, zato je pal tako globoko.

Kristus pa ni le z besedo učil, da moramo sovražnike ljubiti, temveč je to tudi z lastnim zgledom pokazal na najlepši način, ker je umrl kot žrtev ljubezni do sovražnikov. Kaj lepo govori o njem sv. Leon: „On ni mislil na to, da po njih krivdi umira, temveč da zanje umrje. Umirajoč je zbral še zadnje moči, da jim je izprosil usmiljenje: Zaklical je z velikim glasom: „Oče, odpusti jim! Njegova globoka ljubezen, da bi ganila srce nebeškega Očeta in izprosila Judom odpuščenje, ni zaklicala z besedo: Bog! temveč: Oče! Oče, odpusti jim! — Da, on je celo opravičeval njih hudobijo, ko je klical: „Saj ne vedo, kaj delajo!“

Glejte, Kristus je zmanjševal greh svojih smrtnih sovražnikov, sedaj pa ljudje tako radi pregrehe in slabosti svojih nasprotnikov kolikor se ta povekušjejo. Kristjan, ako misliš, da te je sovražnik tako zelo razžalil, da mu nikakor ne moreš odpustiti, stopi tje pod križ svojega Zveličarja in premišluj njegove muke in bolečine! Kakšne so njegove noge? Prebodene z velikim žebeljem, vse krvave! Kdo je prebodel te noge? Ravno tisti, katere je tako dolgo iskal kot izgubljene ovčice, za katerimi je hodil čez hribe in doline, da bi jih pripeljal k svojemu dobremu Očetu, katerim je toliko dobrega storil. Sovražniki njegovi so mu to storili! Poglej njegove roke! Koliko bolnikov so ozdravile, kolikim revežem pomagale, zdaj so na križ pribite. Poglej njegovo glavo, vsa je krvava in ranjena. Opletena je z bridko trnjevo krono. Poglej telo, kakšno je, vse skupaj skoro ena sama rana. In kdo mu je to storil? Sovražniki njegovi! In zraven kako ga psujejo ti ljudje, kako ga zasmehujejo. Tudi on odpre svoja usta, in kaj izreče? Se li jezi nad sovražniki, jih li kolne, se-li hoče nad njimi zmaščevati? Ne, nikakor ne! On moli za-nje: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!“ Glejte, on, ki ni nikogar razžalil, ki je vsem le dobrote delil, on toliko trpi in vsem odpušča. Kristjan, ti pa praviš, da ne moreš odpustiti svojemu bližnjemu. Ali si ti tako nedolžen vsakega greha, kakor Jezus? Ali ti toliko trpiš od tvojih sovražnikov, kolikor je trpel Jezus? In ti praviš, da ne moreš odpustiti? Ako res ne moreš, ako res nočeš odpustiti, potem pojdi proč od križa, zapusti Zveličarja, ki moli na križu

za svoje sovražnike! Pojdi, a odložiti moraš takoj ime „kristjan“, ker, ako sovražnikom ne odpustiš, ne moreš, niti ne smeš nositi imena Kristusovega, ker nisi učenec njegov! Ako ne odpustiš sovražniku, pojdi proč od križa, od Jezusa, in nesi s seboj svoje sovraštvo, svojo mrznjo do bližnjega, ter s tem sovraštvom v srcu stopi pred večnega sodnika, da te tam poduči, kako se mora sovražniku odpustiti, kaj se pravi sovražnike ljubiti! A vendar to bi bilo pregrozno: s sovraštvom v srcu stopiti pred ljubeznivega Sodnika, zato stopi rajše h križu in vzdihni iz dna srca: „Gospod, odpusti mi, saj sem tudi jaz svojim sovražnikom odpustil!“ In kristjan, ako se s kakim dobrim delom moreš Jezusu prikupiti, gotovo se prikupiš najbolj s tem, da ga posnemaš v ljubezni do sovražnikov. Kako sladka tolažba je to na smrtni postelji! Kdor je v svojem življenju rad odpuščal svojim sovražnikom, sme upati, da mu bo tudi Bog odpustil grehe, s katerimi ga je žalil.

Ko je ležal španski kralj Karol III. na smrtni postelji, mu je prinesel patriarh sam sv. popotnico. Predno ga je obhajal, vprašal ga je, jeli že vsem svojim sovražnikom odpustil. Kralj začuden odgovori: „Torej notri sedaj naj bi odlašal odpuščanje? Jaz sem jim odpustil precej, ko so me razžalili!“

Kdor sovražniku noče odpustiti, ta prelomi pogodbo z Bogom. Kristjan moli v očenašu: „Odpusti nam naše dolge, kakor mi očpuščamo svojim dolžnikom.“ Kdor pa bližnjemu ne odpusti, ta se vselej laže, kadar moli očenaš in s tem kliče jezo božjo nase, ne pa usmiljenje, češ, kakor jaz bližnjemu ne odpustim, tako tudi meni ni treba odpustiti.

Kdor se noče sprijazniti s sovražniki, ta kaže s tem tudi veliko nehvaležnost do Boga. Vsak smrtni greh je neskončno razžaljenje božje. Grešnik ne zasluži, da bi mu Bog prizanesel, a vendar se ga dobrotljivo usmili in mu prizanese zopet in zopet. Človek pa marsikdaj za najmanjšo stvarico, ki se mu ni po volji zgodila, kuha jezo in sovraštvo časih leta in leta. Ako Bog grešniku vse rad odpusti, grešnik pa svojemu bližnjemu odpustiti nikakor noče, zaslišal bo enkrat povelje: „Vrzite ga v vnanjo temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi!“

Iz vsega tega vsakdo lahko spozna, da se mora sovražniku odpustiti. Mi moramo odpustiti, iz srca odpustiti! Nikdar, na veke nikdar Bog nam ne bo odpustil, ako mi svojemu bližnjemu ne odpustimo. Kristjan, pomisli dobro; tukaj se gre za nebesa in za pekel! Naj se ti zdi še tako težko, sprijazniti se, naj ti srce

krvavi zaradi tega, naj se napuh v tebi vzdiguje, premagaj se, pokaži se kristjana, odpusti bližnjemu, katerega morda sovražiš. Ako boš storil to, vesel boš, mir boš dobil v srce, Bog te bo ljubil in nad taboj se bodo vresničile besede Jezusove: „Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli.“ Amen.

† J. Benkovič.

2. O zaničevanju svojega bližnjega.

Kdor pa svojemu bližnjemu reče norec bo kriv peklenskega ognja. Mat. 5, 22.

Kako lepo in veselo je pač to, če žive sosedje v kaki vasi v lepi prijaznosti, v miru in v ljubezni, če prijazno eden drugega pozdravljajo, prijazno med seboj se pogovarjajo, v žalosti se tolažijo, v nesrečah eden drugemu pomagajo! Tudi sv. pismo to kot posebno dobroto naznanja rekoč: „Kako dobro in prijetno je, ako bratje (ali sosedje) v edinosti (t. j. v lepi prijaznosti in ljubezni) skupaj prebivajo!“ In zopet pravi sv. pismo: „V šotorih (ali v hišah) pravičnih se razlega glas (nedolžnega) veselja“ (Ps. 117, 15). O da bi še pač tudi po krščanskih hišah, po ulicah, po vrtih, po polju in travnikih razlegal glas tacega nedolžnega veselja in prijaznega pozdravljanja, glas svetih ter poštenih pogovorov in pesem! Gotovo bi se angeli tega veselili, in še več, celo Jezus bi se takim pridružil, kakor on sam zagotavlja rekoč: „Če sta dva ali če so trije v mojem imenu zbrani, sem jaz v sredi med njimi.“ Ali, oh! kaj se mora dostikrat namestu lepih in prijaznih pogovorov in pozdravljanj pri kristjanih slišati? Ali se ne zgodi večkrat tako, kakor da bi se pekel odprl, in se zaslíšal glas zavrženih iz pekla? Kakšno preklinjevanje, zaničevanje in grdo zmerjanje svojega bližnjega se mora pogostokrat slišati pri kristjanih! O ko bi pač vsi taki pomislili, kako velik greh je tako sovražno zaničevanje in zmerjanje svojega bližnjega, morda bi se vendar kaj bolj varovali tega strašnega greha! Zato vam hočem danes govoriti o tem, kako pregrešno in pogubljivo je to, svojega bližnjega grdo zaničevati in zmerjati. — Ti pa, o krotki Jezus! blagoslovi moje govorjenje!

Zaničevanje, zmerjanje in oštevanje se imenuje večidel vse to, kar more pripraviti bližnjega v sramoto ali v kako nečast. To pa se zgodi ali z besedami, ali z obrazom, ali z očmi ali s kakim drugim zaničljivim znamenjem.

Če se tako zaničevanje bližnjega ne zgodi iz nobenega slabega namena, iz nobene jeze, ampak bolj iz šale ali iz norčije in če bližnji ni pri tem celo nič razžaljen, ker ve, da se to zgodi le iz šale ali norčije, v teh slučajih tako zaničevanje ni greh. Vendar je treba tudi tukaj človeku previdnemu biti, ker se večkrat zgodi, da bližnji take šale za zelo vzame in je razžaljen, včasih nastane celo prepir in jeza.

Ravno tako je zaničevanje in oštevanje bližnjega brez vsega greha takrat, kadar s tem predstojniki n. pr. starši, učeniki, gosposka, gospodarji in gospodinje svoje otroke in podložne po pameti in potrebi s tem posvarijo in kaznujejo. Tako je sv. Janez Krstnik hudobne farizeje imenoval „kačjo rodovino“; tako je tudi sv. apostol Pavel Krečane imenoval „lažnjive, hude zverine, lene trebuhe“, in naš božji Zveličar je imenoval farizeje „hinavce“, svoje učence „nespametne“. Zakaj če imajo predstojniki oblast, svoje podložne v strahu imeti ali jih celo kaznovati, zato da se poboljšajo, morajo gotovo tudi to oblast imeti, z bolj ostro in resno besedo svoje podložne nagovarjati zato, da bi se poboljšali. Tako uči sv. Tomaž Akv., angelski učenik; vendar pa on s sv. Avguštinom prav modro pristavi, da se smeje take ostre in zaničljive besede tudi za svarjenje od predstojnikov le prav poredkoma izgovarjati, in le takrat, kadar je sila, in le iz tega namena, da bi se ne toliko nam, ampak Bogu bolj zvesto služilo. Zato ne ravnajo prav tisti predstojniki, ki za vsako malenkost in tudi preveč pogostoma svoje podložnike grdo zmerjajo in oštevajo.

Včasih se tudi zgodi, da se bližnji le nekoliko malega zaničuje in zmerja, tako da se mu s tem ne zgodi nobena posebna nečast, ker to prihaja iz nekake bolj majhne nevolje in nepremišljenosti, ne pa iz hudobne volje in iz slabega srca. V takih slučajih je zaničevanje bližnjega večidel le majhen greh; vendar je pa tudi to greh, in se je treba tudi tega skrbno varovati, in toliko bolj, ker iz malega pride lahko kaj hujšega.

Ali velik greh je, svojega bližnjega v hudi jezi zaničevati, in grdo zmerjati, mu zaničljive priimke dajati ter strašno preklinjati, mu njegov nizek stan, njegovo revščino, pregrehe njegovih sorodovincev, ali pa telesne napake in slabosti očitati, ali bližnjega očitno vpričo drugih ljudi dolžiti grdih pregreh, katerih bližnji nikoli ni storil, ali pa v hudi jezi bližnjemu zopet očitati stare grehe, zavoljo katerih se je bližnji že spokoril, in na katere

je takorekoč Bog sam pozabil, ker jih je odpustil. Ta greh je pa še toliko večji in strašnejši, kolikor imenitniši je človek, kateremu se nareja tolika nečast. Kako strašno je, če otroci dajejo svojim staršem grde in zaničljive priimke ali pa grdo zaničujejo posli svoje gospodarje in gospodinje, kristjani svojo duhovsko in deželsko gosposko, posebno če grdo zaničujejo celo svoje izpovednike, jih pripravljajo ob dobro ime in veljavo pred ljudmi, da ne morejo več s tolikim vspehom spolnovati dolžnosti svojega stanu.

Kar pa je pri takem očitnem zaničevanju in zmerjanju bližnjega še najhujše, je to, da se le prevelikokrat godi veliko in strašno pohujšanje. Taki nesramneži se večidel ne zmerjajo v zaprti hiši in bolj natihoma, temuč tudi zunaj hiše, na ulicah, na cestah, na vrtih in vpijejo na ves glas, in se zmerjajo s tako grdimi in pohujšljivimi besedami, da je groza! Oh, koliko ljudi sliši to strašno govorjenje! Koliko otrok se tukaj lahko pohujša! Pred več leti so se v nekem kraju nesramne ženske eno drugo strašno grdo zmerjale. Kmalu potem pride majhen deček iz tistega kraja, kjer je bilo tako zmerjanje, in kaj menite, kaj je rekel svojemu tovarišu? Rekel je: „Še nikoli nisem kaj takega slišal!“ In ta deček menda ni bil sam, ki je tiste pohujšljive reči slišal. Koliko drugih otrok je lahko to slišalo in se pohujšalo! Oh, koliko drugih otrok se tudi drugikrat pri enakem zaničevanju in zmerjanju pohujša in na duši umori! Ali ni to strašno, posebno če pomislimo, kaj Jezus Kristus sam govori o pohujšanju, rekoč: „Gorje človeku, po katerem pride pohujšanje itd.“ Pa taki nesramni ljudje se zato nič ne zmenijo.

Kristjani! kako grdo je vendar, če človek človeku, kristjan kristjanu, sosed sosedu daje najgrše in najostudnejše priimke, če svojega bližnjega kakor gada črti, in ga želi, če bi bilo mogoče, vtopiti v žlici vode! In vendar si taki nesrečni ljudje morda nič kaj veliko iz tega ne storijo; ko k spovedi pridejo, se tega nič kaj ne obtožijo, k večemu morda povejo, da so bili nekoliko nejevoljni in se z bližnjim malo zbesedovali. Če si pa taki nič kaj iz tega ne storijo, pa Jezus Kristus to strašno hudo obsodi; on take naravnost spozna krive peklenškega ognja, rekoč: „Kdor pa svojemu bratu reče norec (t. j. kdor svojega bližnjega v hudi jezi grdo zmerja, in mu najhujše reče), bo kriv peklenškega ognja.“ Ne jaz, ampak sam Kristus tako pravi.

Zakaj pa je vendar v hudi jezi izgovorjeno zaničevanje in zmerjanje bližnjega tako zelo pregrešno? Naj vam tudi vzroke tega povem:

a) Tako zaničevanje in zmerjanje bližnjega pride iz same prevzetnosti, ker hoče zaničevalec le sam sebe ceniti, svojega bližnjega pa popolnoma v nič dejati in ogrditi; izvira torej iz strupenega studenca.

b) Tak se pregreši nad Bogom nebeškim Očetom in Jezusom Kristusom; kajti ta človek, ki ga ti, o človek, grdo zaničuješ, je vendar otrok božji, vstvarjen po božji podobi, odrešen z drago krvjo Jezusa Kristusa. Ali pa ne bo nebeški Oče žaljen, če njegovega otroka, njegovo podobo grdo zaničuješ? In ali ne bo tudi Jezus Kristus razžaljen, če njegovega z drago krvjo odkupljenega brata in sestro zaničuješ? Tudi tukaj veljajo besede Kristusove: „Karkoli ste najmanjšemu izmed mojih bratov storili, to ste meni storili.“

c) Se s takim zaničevanjem in zmerjanjem zatira krščanska ljubezen in le prevelikokrat se s tem naredo dolga sovraštva, katera imajo kot posledice včasih pretepe, požiganje, tožbe in pravde in druge pregrehe. Kaj pa je kristjan brez ljubezni do bližnjega? Sv. evang. Janez pravi: „Kdor ne ljubi, ostane v smrti“, t. j. v smrtnem grehu. In zopet pravi sv. Janez apostol: „Kdor sovraži svojega brata (t. j. svojega bližnjega), je ubijalec, in vemo, da ubijalci ne bodo posedli nebeškega kraljestva.“ Ordo zaničevanje in zmerjanje bližnjega je popolnoma nasproti krščanski veri, ki priporoča le ljubezen, krotkost in potrpežljivost. Sv. apostol Pavel pravi: „Nobeno hudo govorjenje nima priti iz vaših ust; vsa grenkost in jeza in srd in vpitje naj bo daleč od vas.“ (Efež. 4, 29.)

d) Da je tako zaničevanje in zmerjanje bližnjega pregrešno in Boga žali, se spozna lahko iz kazni, s katerimi pravični Bog kaznuje take zaničevalce. Ne le samo z večnim ognjem žuga Jezus takim zaničevalcem na onem svetu, ampak tudi na tem svetu je take že večkrat roka božja zadela. Bere se v sv. pismu, da je prišel stotnik s 50. možmi vjet preroka Elija. Prerok je bil na hribu, torej mu reče stotnik: „Mož božji! kralj je zapovedal, da dol pojdi.“ Elija je odgovoril: „Če sem mož božji, naj pride ogenj z nebes, in naj pokonča tebe in tvojih 50 mož.“ In to se je precej zgodilo... Kaj pa se je bil stotnik pregrešil, da ga je taka kazen zadela? On je preroku le v norčiji ali z zaničevanjem

rekel „mož božji“. — In znano vam je, kaj se je zgodilo z onimi 42. otroci, ki so starega preroka Elizeja s pleščem zaničevali; — raztrgala sta jih dva medveda.

Ljubi kristjani! varujte se torej te grde in strašne pregrehe, zaničevanja in zmerjanja svojega bližnjega, da ne boste po besedah Kristusovih krivi peklenškega ognja. Krščanski starši! ne zaničujte celo vpričo otrok duhovnih pastirjev, učiteljev, ali sosedov, presodite, kakšno rano vsekate s tem svoji duši in kakšno pohujšanje dajete s tem svojim otrokom in družini! Vi mladi ljudje! vi se norčujete iz starih ljudi ter jih zaničujete, celo svojim staršem in dušnim pastirjem ne prizanašate; spominjajte se onih 42 od dveh medvedov raztrganih otrok! Ako se pa posebno nad starši pregrešite, poslušajte, kaj pravi sv. pismo: „Kdor svojega očeta sramoti, in svojo mater zaničuje, temu naj krokarji oko izkljujejo, in mladi orli naj ga požrejo.“ (Pripov. 30, 17.) Torej še enkrat rečem: Varujte se tega grdega greha, medsebojnega zaničevanja in zmerjanja, da ne boste goreli v peklenkem ognju. Vtisnimo si v spomin in v srce prelepe besede sv. apostola Petra, ki nas v današnjem listu tako lepo opominja rekoč: „Predragi! bodte vsi ene misli, usmiljeni, bratoljubni, milosrčni, krotki, ponižni. Ne povračujte hudega za hudo, ne kletvine za kletev, temuč nasproti (vsem) dobro voščite, ker ste v to poklicani, da blagodar (t. j. nebeško veselje) v delež dobite.“ (I. Pet. 3, 8, 9.). Amen.

† J. Kerčon.

Šesta nedelja po binkoštih.

1. Potreba in korist pogostnega in vsakdanjega sv. obhajila.

Množica se mi smili.

Mark. 8, 1.

Veliko ljudstva je bilo pri Jezusu, tako nam pripoveduje, kakor smo slišali, sv. Marko, in niso imeli kaj jesti. Videč toliko ljudi okoli sebe je vzdihnil Jezus: „Množica se mi smili, ker glejte, tri dni so že pri meni, pa nimajo kaj jesti. In ako jih lačne spustim na njih dom, bodo omagali na potu; nekaj jih je namreč od daleč prišlo.“ Da jih je nasitil, naredil je velik čudež. Tudi mi imamo pred seboj dolgo pot — pot v večnost, polno nevarnosti za našo dušo. In glejte, bolj čudovito kot za Izraelce je poskrbel

Zveličar za nas. Postavil je zakrament presv. Rešnjega Telesa, ki daje moč naši duši, da premaga vse nevarnosti. Kakor je namreč telesno življenje odvisno od združenja z dušo, tako je odvisno nadnaravno življenje naše duše od njenega združenja z Bogom. Čim tesnejša je ta vez, tem močnejša je duša. Nikjer se pa naš Zveličar Jezus Kristus tako tesno ne združi z nami, kakor v svetem obhajilu, nikoli ne moremo ž njim občevati tako domače in prijateljsko kakor tedaj, ko pride v podobi kruha v naše srce, nikjer nam ne deli toliko milosti v težkem boju zoper strasti in izkušnje tega sveta. Zato se združujmo pogosto z Jezusom Kristusom v presv. Rešnjem Telesu: 1. ker tukaj bomo zajemali pomoč v boju zoper svoje strasti, 2. tukaj bomo spoznali ono ljubezen in veselje, ki ju prinaša Zveličar s svojim prihodom v naše srce.

1. Sv. obhajilo nam daje moč v boju zoper naše strasti. Naša narava je nagnjena k slabemu. Greh prvih staršev je prešel na ves človeški rod in z grehom tudi kazen — nagnenje k slabemu. Razne strasti so se naselile v našem srcu in nikoli jih ni mogoče popolnoma izruvat. Če jih še tolikokrat premagamo, če jih še tolikokrat pristrižemo, kakor pristriže vrtnar na vrtu škodljive rastline prav pri korenini, vedno izkušajo zopet oživeti, da bi zavladale nad nami.

Zlasti boj za sv. čistost je tako težak, skoro bi dejal nemogoč brez božje pomoči. Strast se vzbudi in slika našim očem raj veselja. Vrhu tega pridejo zapeljivci, ki jo še bolj vzbujajo, zagovarjajo in izkušajo opravičiti, obenem pa zamorijo tako potrebno sramežljivost. Komaj mladenič, deklica nekoliko odraste, že mora bojevati težki boj. Kako bo zmagal? To ni samo boj enega dneva ali enega tedna. Leto za letom, celo življenje veden boj, vedno enako težak, morda vedno težji, vedno nastopa v novi obliki.

Kdo bo zmagal v tem boju? Morda odbijem prvi napad strasti; toda za njim pride drugi, tretji, deseti, nobeden ni zadnji. Sovražnik je morda za trenotek premagan, oslavljen; toda uničen ni nikoli: vsak čas moramo pričakovati novega napada. Celo veliki apostol sv. Pavel je čutil utrudljivost in muko tega boja in je zato tožil: „Imam dopadajenje nad božjo postavo po notranjem človeku, čutim pa drugo postavo v svojih udih, ki se bojuje zoper postavo mojega duha, ki me deva v sužnost pod

postavo greha, katera je v mojih udih. Jaz nesrečni človek! Kdo me bo rešil telesa te smrti?" (Rim. 7, 22—4).

„Milost božja po Jezusu Kristusu Gospodu našem,“ pristavi sv. Pavel. Da, dragi verniki, z božjo milostjo, z božjo pomočjo moremo tudi to. Kdaj pa bomo prejeli več milosti, kakor ravno pri sv. obhajilu, ko se naš Gospod tako tesno združi z nami?

Seveda, boj bo še ostal, a mi bomo zmagali, mi bomo vedno zmagovali, mi bomo popolnoma zmagali s pomočjo presvetega Rešnjega Telesa. „Vse premorem v njem, ki me kreпча,“ pravi sv. Pavel na drugem mestu. Tukaj velja prav posebno obljuba božjega Zveličarja: „Jaz sem kruh življenja, kdor je od tega kruha, bo živel večno“ (Jan. 6, 48—52).

Vihar divja na morju. Visoko se kopičijo valovi. Zveličar zapove vodam in morje je mirno. Tako divjajo tudi strasti v duši človekovi. Pride pa Zveličar v podobi kruha in govori: „Mir vam bodi“, in besneče strasti se poležejo. Dan svetega obhajila je dan miru in svetega veselja, to mi boste potrdili iz lastne izkušnje. Zakaj bi si privoščili to veselje samo enkrat v letu, ali samo parkrat, ali tudi samo vsak mesec? Saj tudi boj zoper izkušnje ni samo enkrat v letu in tudi ne samo vsak mesec; vsak dan se moramo bojevati. Zakaj bi ne iskali pomoči pri Zveličarju vselej, kadar grešimo? Gospod nas prijazno vabi: „Pridite k meni vsi, ki ste obteženi in jaz vas poživim.“ Zakaj bi se ne odzvali vabilu, če nam je zagotovljena pomoč? Tako so delali vsi veliki svetniki. Angelsko čistost sv. Alojzija občudujemo, a on ni postal tolik svetnik sam po sebi; zajemal je moč v sv. obhajilu. Isto opazujemo pri njem, kar nam o sebi zatrjuje tudi sv. Karol Boromejski: „Zato sem ohranil sv. čistost, ker sem vsako nedeljo in vsak praznik pristopal k mizi Gospodovi.“

Za večno zveličanje nam gre! Zakaj bi ne porabili tako lahkega sredstva, od katerega je odvisna naša srečna večnost? Sveti tridentinski cerkveni zbor imenuje sv. obhajilo ‚zagotovilo naše bodoče slave in večne blaženosti‘. Vprašam vas, kdo bi ne dobil rad zagotovila, da bo po smrti užival večno veselje? Gotovo vsi. In Jezus Kristus v presv. Rešnjem Telesu je tako zagotovilo, če ga pogosto prejemamo. O prosimo Boga, da vlije v naša srca živo vero! Če bomo živo prepričani o tej resnici, če bomo Jezusa Kristusa v sv. zakramentu takorekoč s telesnimi očmi gledali, če bomo v svojem srcu čutili, kako nas Zveličar vabi k sebi, kako se želi z nami združiti: „Pridite k

meni vsi, ki ste obteženi in jaz vas poživim“, o potem bomo tudi mi hrepeneli po Jezusu in izkušali premagati ovire, ki nas ločijo od njega. Potem se ne bomo zadovoljili samo z enim obhajilom na leto, tudi ne z enim na mesec, kadar nam bo mogoče, bomo prišli k Gospodu.

O Gospod pomnoži nam vero!

2. Najizdatnejše sredstvo v boju zoper strasti je torej sveto obhajilo, a koliko drugih milosti prejmemo še vrhutega tedaj, ko se združimo s svojim Zveličarjem; zlasti se naše oslabele moči nanovo požive, in mir in veselje se vseli v naše srce.

Utrujen je sedel Jezus Kristus ob vodnjaku v Samariji in je prosil ženo, ki je prišla vode zajemat: „Daj mi piti.“ (Jo. 4, 7.) Tedaj mu je rekla samarijska žena: „Kako ti, ki si Jud, mene piti prosiš, ki sem Samaričanka?“ Jezus pa ji je odgovoril in ji rekel: „Ako bi spoznala dar božji in kdo je, ki ti pravi: ‚daj mi piti,‘ bi ti njega morda prosila in dal bi ti žive vode.“ Gospod Jezus ji je hotel povedati, kako silno hrepenenje bi se v njej zbudilo, če bi jasneje spoznala ono božje življenje, ki ga je prinesel na zemljo.

Enako kakor oni ženi, govori Kristus tudi nam v presvetem Rešnjem Telesu. Da bi vendar spoznali dar božji! Ne zadovoljili bi se stem, da bi se me samo spominjali, da bi se združili z menoj samo nekaterikrat v letu, vaša zahvala bi ne trajala samo nekaj minut. Spoznali bi, da sem zato tukaj, da vas obogatim; tako pa ostanete ubogi. Spoznajte vendar, kaj sem vam pripravil! Dati vam hočem žive vode, ki bo ugasila žejo vaših duš.“

Da! Srce človeško je nemirno, dokler ne počiva v Bogu, svojem Stvarniku. Ko se združimo s Kristusom svojim Bogom, tedaj se nam odpre studenec žive vode, tedaj se čutimo srečne in zadovoljne. Naša narava se združi s Kristusovo, mi sami postanemo sveti. Kaj čuda, če se pri tako tesni združitvi naše oslabele moči nanovo požive? — Glejte popotnika, rokodelca, poljedelca: po dolgi poti, po utrudljivem delu počiva popotnik v hladni senci, rokodelec zapusti svojo delavnico, kmet se usede na polju, vsi krepčajo svoje moči z zdravo jedjo in pijačo. Potem pa popotnik zopet veselo koraka, rokodelec gre z novimi močmi v svojo delavnico, poljedelec zopet preobrača s plugom težke brazde.

Tako oslabi tudi naša duša v vednem boju s strastmi, pod težo vsakdanjih opravil in pogosto čuti, kako ji pešajo moči.

Tedaj se mora tudi ona odpočiti in si poiskati novih moči v studencu življenja. In ko se je okrepcala s kruhom življenja, tedaj nastopi srčno svojo pot proti večnosti in se bojuje pogumno proti svojim sovražnikom — svojim strastem. A potrebna je taka pomoč pogosto. Saj tudi svoje telo vsak dan hranimo in dušno zdravje gotovo ni manj vredno kakor telesno. Izkušnja nas uči, da ravno tisti najmanj greše, ki najpogosteje pristopajo k mizi Gospodovi.

In dalje: Ali se ne čutite srečne tedaj, ko prejmete Zveličarja v svoje srce? Ali ni dan obhajila dan veselja? Človek bi tedaj v radosti objel ves svet. Nikogar bi ne mogel žaliti, vsem bi rad pomagal. Gospod, Stvarnik moj, se je ponižal in osrečil mene, kako bi mogel jaz, nevredna stvar, žaliti svojega bližnjega? Dragi verniki! Zakaj bi si ne privoščili tega veselja kolikorkrat nam je mogoče? Vrhu tega pa to veselje tudi vedno raste s pogostnim sv. obhajilom. Kolikor večkrat prejmemo Zveličarja, kolikor bolj skrbno se na njegov prihod pripravimo, toliko večje bo tudi to naše nadnaravno veselje. Strasti izgube svojo moč, nasladnosti tega sveta niso več tako mikavne, z lahkoto izpolnjujemo svoje dolžnosti. Tedaj šele prav spoznamo, kako resnične so Gospodove besede: „Moj jarem je sladak in moje breme je lahko.“

Spoznali smo torej potrebo in koristi pogostnega sv. obhajila. Ali naj navajam še besede Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki nas k temu naravnost opominjajo? „Resnično, resnično vam povem: ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi. Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan. Zakaj moje meso je res jed in moja kri je res pijača. Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.“ (Jo. 6, 54—7.)

Besede so dovolj jasne. Prvi verniki so zato tudi pristopali k sv. obhajilu vselej, kadar so bili pri sv. maši. In sveti oče Pij X. želi, da bi se tudi med nami razširila ona lepa navada prvih časov. Saj ni tako težko. Samo pričeti je treba in sveto obhajilo nam bo v veselje in kmalu tudi v potrebo. Izročimo se popolnoma svojemu izpovedniku, on naj odloči in naša vest bo mirna. Kako se bo izpremenilo krščansko življenje, če bomo izpolnjevali željo svetega očeta. V družinah ne bo prepira in razprtij, ampak mir, zadovoljnost in vdanost v voljo božjo. Starši

bodo svoje otroke že v mladih letih vodili k mizi Gospodovi, a tudi sami bodo dajali lep zgled. Strasti se bodo ublažile, greha bo vedno manj. Skratka: prvi časi krščanstva se bodo povrnili.

Bilo je proti koncu XII. stoletja. Sveto deželo so osvojili neverni narodi v veliko žalost vsega krščanskega sveta. Samo z nevarnostjo lastnega življenja so mogli pobožni verniki obiskovati svete kraje. Da bi to deželo, kjer je živel in trpel naš Zveličar, iztrgal iz rok nevernikov, je sklical papež Urban II. zbor v Clermont, kjer je v gorečem govoru izpodbujal navzoče za boj proti nevernikom. Navzoča množica mu je navdušeno pritrjevala in že med govorom klicala: Bog hoče! Bog hoče! Vsak si je pripel križ v znamenje, da je pripravljen iti v boj. Navdušenje se je razširilo po vsem krščanskem svetu, tisoči in stotisoči so sprejeli križ in šli v sveto deželo. Niso se strašili truda in težav, ne dolge poti in krvoločnega sovražnika, darovali so svoje življenje, samo da so bili sv. kraji oteti iz rok nevernikov.

Tudi sedaj je nevernik zasedel svete kraje. Nevera in brezbožnost se širi po svetu, strasti hočejo vladati v naših srcih. Tudi sedaj je povzdignil sv. oče svoj glas in napovedal boj strastem in neveri. Orožje, ki ga nam izroča, je presveto Rešnje Telo. Sprejmimo ga v zavesti svoje nevrednosti, a z veseljem, stopimo v vrsto bojevnikov, dajajmo drugim dober zgled. Bog hoče! Amen.

I. O.

2. Vrednost otroka.

(Obenem priložnostni govor za praznik sv. Janeza Krstnika.)

Veliko se jih bo veselilo njegovega
rojstva. Lc. 1, 14.

Sv. Cerkev obhaja praznike svetnikov na dan njih smrti, ker je bil ta dan pričetek njih večnosrečnega življenja v večnosti. Le rojstni dan Matere božje in rojstni dan sv. Janeza Krstnika, ki je bil v petek, vsako leto slovesno obhajamo. Kaj je vzrok temu? Pred rojstvom sv. Janeza Krstnika je govoril nadangel Gabriel očetu Cahariju: „Vesel boš in od veselja boš poskakoval in veliko se jih bo veselilo njegovega rojstva, zakaj velik bo pred Gospodom, vina in močne pijače ne bo pil, že v telesu matere bo napolnjen s sv. Duhom, veliko Izraelovih otrok bo izpreobrnil h Gospodu in Odrešeniku bo pot pripravljaj.“ Res, za Jude važni vzroki, povoda dovolj za veselje, in vzroki, da tudi kristjani slovesno obhajamo rojstni dan sv. Janeza Krstnika. Še več veselja pa ob-

čutimo na rojstni dan Matere božje. Saj ona je za Bogom največja, najsvetejša, prva stvar, ni živela le spokorno, temuč na vrhuncu popolnosti, ni bila šele v materinem telesu, ampak že v prvem trenutku spočetja obvarovana izvirnega greha, ni izpreobrnila veliko Judov, pač pa neštete trume iz vseh rodov, krajev, časov, stanov k Jezusu, ni le hodila pred Jezusom, ampak nam ga je dala, rodila, darovala. — Imenitnost sv. Janeza Krstnika uvidimo iz njegovega življenja in iz besed Kristusovih „ni vstal večji med rojenimi od žene“ (Mt. 11, 11. Lc. 7, 28.) in „večjega preroka nobenega ni kakor Janez Krstnik, ki je poslan kakor angel pred obličjem Gospodovim.“ — Še lažje spoznamo imenitnost Marijinega rojstva: kraljevega je rodu, svetih staršev, brez izvirnega madeža spočeta živi življenje polno svetosti in čednosti.

Od grešne žene v hudobiji spočet (Ps. 50, 7.) in v solzah rojen se tema dvema detetoma ne more nihče primerjati; vendar si drznem o času, ko obhajamo spomin rojstva Janeza Krstnika, opozoriti vas na imenitno vrednost vsakega človeškega deteta, posebno od krščanskih staršev rojenega in kmalu po rojstvu krščenega. Kdor dete prav premisli, spozna njegovo vrednost in volja božja je, da bi se nad rojstvom kristjana tudi jih mnogo veselilo: starši, sorodniki, sosedi, domovina, katoliška Cerkev, angeli, Marija, Bog sam.

Dete je iz mesa in duha. Telesce je zrastle sicer po naravnih postavah, a ne brez pripuščenja volje božje, brez katere ne pade niti las iz glave. (Mt. 10, 30.) Dete dobijo tisti starši, katerim je on zaupa in takrat, kadar on pripusti. — V telescu počiva za nekaj let priklenjen neumrjoč duh, ki ima živeti brez konca med najsvetejšimi duhovi. Ta duh je obdarjen pred vsemi živimi stvarmi na zemlji s posebnimi prednostmi: umom, voljo, spominom. Orodje duševnega delovanja, hotenja, mišljenja, poželjenja, govorjenja... pa so za nekaj let udje telesa, ki ima enkrat vstati in izpremenjeno živeti vekomaj. Te lastnosti človeškega deteta spoznajo lahko celo pogani, Turki, Judi. (Rimljanka Kornelija je pokazala bogati prijateljici kot svoje bisere dvoje svojih mladih sinov, Grakov...)

Nam kristjanom je v sv. pismu razodeto, kaj je vreden otrok. — Če je hotel Bog v stari zavezi koga odlikovati, obljubil in dal mu je otroke, veliko otrok, velik zarod. Zato se naravnost nazivljejo otroci dar, blagoslov, plačilo Gospoda. Nerodovitne

so bile žalostne, zaničevane od ljudi, ki so to smatrali za kazen božjo. Storile so v svoj namen Gospodu obljube, njemu darovati prvorojenca. Ako le ni bilo otrok, pomagali so si s posinovljenjem tujih, zlasti pa sorodnih. Sv. pismo govori na mnogih krajih o tem, kaj je vreden otrok.

„Modri sin razveseljuje očeta.“ (Prov. 10, 1.) „Oče pravičnega se z veseljem raduje; kdor je modrega rodil, ga je vesel. Veseli naj se tvoj oče in raduje naj se ona, ki te je rodila!“ (Prov. 23, 25.) kar pomeni, naj bo otrok pravičen in moder, radost in veselje, bogastvo in zaklad staršev. „Devet reči je, o katerih nihče hudo ne misli (ampak vsak dobro), in jih visoko čislam: (na prvem mestu) človek, ki ima veselje nad (dobrimi) otroci.“ (Eccli 25, 10.). „Žena, kadar je na porodu, ima žalost, ko pa je rodila dete, ne misli več na bridkosti od veselja, da je človek rojen na svet.“ (Jo. 16, 21.). Dobri starši so v vseh časih spoznali vrednost četudi k slabemu nagnjenega otroka in so ljubeznivo skrbeli zanje. — Zgled zato so nam: očak Jakob z Benjaminom in Jožefom — Tobija in Ana z mladim Tobijem — David s sinčkom Betzabeje, Absalomom — Jožef in Marija z 12letnim Jezusom — Kananejka z obsedeno hčerjo — oče mesečnega pod goro Tabor — kraljič z bolnim sinom v Kafarnaumu — evangelijski oče z izgubljenim in najdenim sinom! Zato vpraša Kristus: „Kdo pa izmed vas očeta kruha prosí, pa mu bo kamen dal, ali ribe, mu bo li namesto ribe kačo dal?“ (Lc. 11, 11.)

Isto resnico nam potrjujejo sv. cerkveni učeniki. Sv. Avguštin pravi: „Sram ga bodi, ki svojih otrok ne ljubi.“ In sv. Krizostom uči: „Velik in silno imeniten je zaklad, ki vam ga je izročil Bog, otročiči namreč. Gorečo skrb torej imejte zanje in na vso moč si prizadevajte, da vam prekanjen tat tega zaklada ne izmakne. Nobeno blago, nobeno posestvo vam nima biti toliko ljubo in prijetno kot otroci, za katere svetno blago hranite, Napeljujte k čednosti in pobožnosti rahla srca otroška, vse drugo šele za tem iščite! Če bodo otroci hudobni, jim denar ne bo nič pomagal, če pa dobri, ne bodo imeli iz ubožstva nobene škode. Ako se pa otroci ne odgojijo kakor gre, je bolje, da so ubožni kot bogati. Uboštvo jih zadržuje v mejah čednosti in v njej ohrani tudi tiste, ki se branijo; bogastvo pa še tistim brani zmerno in sramežljivo živeti, ki hočejo, marveč stori, da se izpridijo.“ (Chrys.)

„Slab vrtnar, ki se ne veseli rožic in cvetic, še slabjši starši, ki se ne veselijo otročičev,“ pravi škof Slomšek.

Ob viharju je padla z barke bogata, plemenita mati z detom. Da bi jo rešil, skoči za njo njen zvesti strežaj. Dvakrat ga pahne mati od sebe in mu z roko kaže dete na smrtnonosnih valovih. Strežaj razume, reši otroka in zamudi mater, ki je dala tako svoje življenje, da je rešila smrti svoje dete.

Še ob smrti so staršem dobri otroci tolažba: „V svojem življenju je (oče sina) videl in se ga veselil in ob smrti ne žaluje in ne sramuje se pred sovražniki, zakaj zapustil je svoji hiši branivca zoper sovražnike, prijateljem pa hvaležnega povračnika.“ (Eccli. 30, 6.) Poseben slavospev otrok pa je nauk Jezusa, zapisan pri sv. Matevžu. (18, 2. — 6, 10.) Na vprašanje, kateri je večji v nebeškem kraljestvu, pokliče Jezus otroka in ga postavi v sredo med množico; dovolj jasno je odgovoril in s tem pokazal vrednost otroka pred Bogom. Kristus začne govoriti: „Ako se ne izpreobrnate in niste kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo.“ Sv. Hilarij (coment. Matth. cp. 18.) našteva zveličalne lastnosti nepokvarjenega otroka: resnicoljubnost, vernost, zaupljivost, krotkost, dobrotljivost, spravljivost, odkritosrčnost, zadovoljnost . . . same čednosti, katere na drugi strani sv. vera zahteva tudi od odraslih, če se hočejo zveličati. Pojdimo torej vsi vkup v šolo k nedolžnemu otroku. „Kdorkoli se poniža kakor ta otrok, bo večji,“ tako izmed lepih lastnosti pridnega otroka Gospod še posebej poudarja temelj vseh čednosti: ponižnost, pohlevnost, ki je res otroku grofovskemu ali cesarskemu prirojena, dokler mu je posvetna slavo-hlepnost ali družabni oziri odgojiteljev ne zagrenijo, iz glave izbijejo, iz srca ne iztrgajo. Kdor se ponižuje, bo povišan. (Lc. 14, 11.) Ne bodite otroci v razumnosti, v hudobnosti bodite otroci! (1. Cor. 14, 20.) Še več: „Kdor sprejme takega otroka . . . mene sprejme,“ Kristusa, Boga. Starši, si morete misliti večje časti? Kako bi ravnali z Jezusom? Ravnajte tako z otroci, njegovimi namestniki, poslanci. Res se je večkrat Zveličar prikazal svojim izvoljenim podoben otroku! „Kdor pohujša katerega malih, ki v me verujejo . . .“ s to grozljivo razodene Jezus, koliko mu je za eno nedolžno dušo. Kaj šele, če pohujša otroka oče, mati, predstojnik, varih; angel postane satan. Da bi donele te besede Gospoda v vsako hišo po vsej deželi, vsak dan, zlasti še ob nedeljah in praznikih! Vi pa skrbite krščanski starši, da boste ob smrtni uri Bogu mogli govoriti: „Katere (otroke) si mi dal, nisem nobenega izgubil.“ (Jo. 18, 9.) „Glejte, da ne zaničujete . . .“ njih angeli gledajo nebeškega

Očeta pa iz nebes tudi zaničevavca, zapeljivca, pohujšljivca in ne bodo prizanesli. (Exod. 23, 21.)

„Večjega veselja nimam, kakor to, če slišim, da moji otroci po resnici žive,“ govorite s sv. Janezom (Ill. 4.) in vodite otročiče skrbno k njih nebeškemu prijatelju in zagovorniku in jih bo sprejel ter blagoslovil kakor Galilejke, saj je naročil „pustite otročiče in nikar jim ne branite k meni priti. zakaj takih je nebeško kraljestvo.“ (Mt. 19, 14.) — Amen. *M. Volčič.*

Praznik sv. Petra in Pavla.

1. Sv. Oče je varih resnice in voditelj človeštva.

Ti si Peter skala in na to skalo bom zidal svojo cerkev. Mat. 16, 18.

Bilo je pred 100 leti. Dne 29. avgusta l. 1799. je umrl na Francoskem kot jetnik v pregnanstvu Pij VI. star 80 let. Rim, papeževa prvostolica, je bil v rokah brezvernih upornikov. Sveti zbor kardinalov je bil razpršen, nekateri škofje pregnani, drugi voljno orodje v rokah sovražnikov sv. Cerkve. Brezbožni svet je veselja rajal, češ, ime katoliško je izginilo s površja zemlje, in papeštvo, ki je preživelo toliko viharnih stoletij ter jih vladalo, se je razdrobilo v nič. Tako pred 100 leti. In danes? Kmalu bo 40 let, odkar je papež jetnik. Od Petrovega novčiča, ki ga mu podarijo vdani verniki, živi sam, od tega plačuje stroške velikanske cerkvene uprave. A vendar, dragi v Gospodu, kdo bi se drznil danes trditi in reči: Katoličanstva ni več, papeštvo je izginilo? Tudi iz katoliških ust se slišijo nepremišljene besede: Dandanes se ne gode več čudeži. Kaj, ali ni papeštvo v Rimu koncem devetnajstega in pričetkom dvajsetega stoletja tak neprestani čudež naših dni? Kar nemo in molče stojimo tu pred dejstvom, katerega si nihče ne more navadnim potom razlagati? „Visoko mesto bo ponižal, ponižal ga bo do tal, potegnil v prah, poteptala ga bo noga, noga revnega, stopinje potrebnih.“ (Is. 26, 5 sq.) Te besede se neprestano izpolnujejo pred našimi očmi. Začetkom 19. stoletja je vzdignil glavo brezbožni liberalizem. Koliko denarja, koliko moči, koliko talentov v vseh znanostih in umetnostih mu je bilo na razpolago! Ponosno se je dvigala stavba liberalizmu v državi, zasegel je liberalizem v temelje člo-

veške družbe, družino; vse, visoko in nizko je prekvasil ta nauk. In posledice, uspehi? Že davno je začel pešati ta nauk, omagal je in v današnjih dneh pojema hitro, dasi silovito in krčevito. A moč papeštva, dasi ni moč v topovih in puškah in vojaki, ta moč se vkljub ubožtvu dviga, vstaja kakor žarko solnce po viharji noči in iz viška svoje poti lije blagodejne žarke na vse strani. Odkod ta moč Pija X. v Vatikanu, vladajočega svet? „Ti si Peter (to je skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklena vrata je ne bodo premagala.“ (Mat. 16, 18.) — Kar je Kristus slovesno zatrdil Petru, prvemu papežu, to velja i Piju, sedanjemu papežu. Kruti Neron je hotel zatreti Cerkev, s tem, da ji je odbil glavo. Zastonj, sv. Peter je umrl, a ni umrlo papeštvo, ni umrlo ne pod udarci Napoleona, ne pod udarci Viktorja Emanuela. Sv. Peter je še velikokrat umrl v svojih naslednikih, a ni umrlo papeštvo. Zato je pa praznik prvaka apostolov sv. Petra sicer njegove osebe smrti dan, a ne smrti dan njegove časti: nasprotno, praznik sv. Petra je praznik zmage papeštva. Pomudimo se danes pri tej resnici in preudarimo, kaj je papeštvo kot varih resnice in kot voditelj človeštva. Poromajmo v duhu danes na grob sv. Petra in te resnice premišljeva je poživimo svojo katoliško zavest in prepričanje ob obljubi Kristusovi, dani sv. Petru: „Ti si Peter . . .“ Da se to zgodi, naj nam izprosi sv. Peter pomoči in blagoslova od zgoraj!

I. Naslednik sv. Petra, rimski papež, od Kristusa ni prejel obljube, da bo svetu po papeštvu napočila zlata doba. Pač pa so bile zadnje besede, katere je Kristus govoril sv. Petru tele: „Resnično ti povem, ko si bil mlad, si se sam opasal in šel kamor si hotel. Ko se pa bodeš postaral, boš iztegnil svoje roke in drugi te bo peljal, in šel boš, kamor ne boš hotel.“ (Jan. 21, 18.) In evangelist pristavi: „To pa je rekel Jezus, da bi pokazal, s kakšno smrtjo da bo Peter Boga poveličal,“ namreč s smrtjo na križu. Seveda je resnica, neovrgljiva resnica, dokazana zgodovinsko, da je blagostanje narodov in njih zemlja čast ravno v onih časih dospela do vrhunca, ko so vladarji in postavodajalci slušali klic papeža, kot prvega oznanjevalca krščanske vere. Toda prvi in pravi namen papeštva to ni, marveč, da bi se po njem vsi vkup in vsak posamezen zveličali. To zveličanje pa moremo doseči le s tem, da verujemo, kar je Bog razodel, kar je Jezus Kristus učil, kar so apostoli oznanovali. In enemu

teh apostolov, sv. Petru namreč, je Jezus Kristus izročil in poveril pravico ter nalogo, ves ta nauk ohranjati nepokvarjen in čist. Ta častna predpravica je pa prešla po smrti sv. Petra na njegovega naslednika i. t. d. do današnjega dne, do Pija X. Prvi namen papeštva je torej ta, da bi se po papeštvu ohranila resnica Kristusova čista nepokvarjena, ter bi se ljudje tako zveličali. — Res, nekaj veličastnega je ta zaklad vere, ki ga je Jezus Kristus izročil svoji Cerkvi. Časi in stoletja so se menjavali, padali in vstajali so prestoli, cvetele in propadale so vednosti in znanosti, prišli in izginili so narodi: solnce vere, katero je Jezus Kristus postavil na obnebje Cerkve, sveti z isto močjo, z isto svetlobo, z istim žarom in bo svetilo do konca dni. Resnica je samo ena in se ne izpremeni: zato pa samo en papež, vedno nezmotljiv. Četudi ves svet na vse mogoče načine taji in blati Kristusa, sv. Peter še vedno po svojih naslednikih glasno in neustrašeno daje pričevanje Jezusu Kristusu: „Ti si Kristus, sin živega Boga.“ Razsvetljen od Sv. Duha obrača vidni poglavar sv. Cerkve svoj pogled v prošla stoletja, bere v sv. pismu in v cerkvenih očetih, kako se je razodel on, ki je dejal o sebi: „Jaz sem življenje, pot in resnica.“ In potem sodi in določuje v vsakem posamnem slučaju, kje je pot v nebesa, kje pot do pravega miru, kakšna je resnica, kje je vir življenja in svobode. Papež sodi in določuje nezmotljivo: kdor njega posluša, stori, kar velewa, opusti, kar zabranuje, gotov je svojega zveličanja. — Seveda se nasprotniki sv. Cerkve rogajo in posmehujejo nezmotljivosti papeževi. Toda popolnoma po krivici! Drugoverci nimajo prav nič vzroka za to. Henrik VIII. in Eduard VI., začetnika anglikanske krivovere, Luter, Kalvin, Zwingli, Mohamed so izrekli takih določb in pravil, ki jih imajo njihovi privrženci za svete in nedotakljive, v enem dnevu več, kakor en papež ali tudi več papežev vkup ves čas svojega vladanja. In oni naštetih možje so bili zgolj ljudje in nikjer se ni bralo, nikdar se ni slišalo, da bi bil enemu Kristus rekel: „Ti si skala — karkoli boš razvezal.“ In v kakšnih okolščinah so dajali oni svoje določbe? V pijanosti, iz časnih ozirov, iz trmoglavosti in upornosti, razdraženi raznih strasti, z nikomur se niso preje posvetovali. Papeži pa pri svojih določbah popolnoma skrijejo svojo osebo, da, s takimi določbami se izpostavijo velikim nevarnostim in preganjanju. Papežem je le na tem, da zmaguje Kristusova stvar, dobro vedo, da od njih izreka zavisi sreča milijonov ljudi in sicer večna sreča. Zato pa

se poslužujejo z največjo skrbnostjo najprej vseh človeških pripomočkov: na cerkvenih zborih se snidejo škofje celega sveta; najpobožnejšim in najbolj učenim možem dajo stvar v prereševanje. In dolgo trpi, predno izreče papež kako versko določbo; nič novega ni iznašel, marveč to, kar je Jezus Kristus učil, to časa potrebam primerno razloži in določi, in to razloži in določi nezmotljivo. Tako je Peter v svojih naslednikih papežih skala nezmotljive resnice, na kateri najde vsakdo pravo luč resnice, ob kateri se razbije vsaka laž in zmota, katere pa tudi najhujši naval krivoverskih valov ne bo podrl nikdar. Glejte, to se pravi: papež je varih resnici. Zahvalimo se danes Jezusu Kristusu, da je dal v papežu tako ravno pot k resnici, da nam je tu prižgal neugasljivo luč resnice, in sicer resnice, od katere zavisi vse. Kaj je na vse zadnje na tem, če vem prav za gotovo ali pa manj gotovo raztolmačiti n. pr. kak naravni pojav, toda na tem, da vem prav gotovo, po tej poti se boš izveličal, na tem, dragi v Gospodu, je mnogo, je vse! Zato Jezusu Kristusu prisrčna zahvala naših src, da je sv. Petru in v njem Piju X. zaklical: „Ti si . . .“ Lahko kličemo s sv. Pavlom ponosno in resno: „Vem, komu sem verjel,“ namreč nezmotljivemu papežu.

II. Rekli smo, da je papež varih resnice, da je edini papež nezmotljivi učenik v stvareh našega zveličanja. Če je torej vrhovni, prvi učenik, je pa tudi prvi, v r h o v n i v o d i t e l j v s e g a človeštva, ker ravno s tem, da nezmotljivo kaže in uči resnico, ravno s tem že vodi ljudi k zveličanju. Kakor se dobi v naših dneh mnogo ljudi, ki jim ni po volji nezmotljivost papeževa, jih pa tudi ni malo število takih, ki nočejo ničesar o tem vedeti, d bi imel vodstvo celega človeštva eden vidni poglavar v svojih rokah. Dragi moji, nikar vendar ne vrzimo pameti, zdrave pameti o sebi, kakor hitro se govori o našem končnem namenu! Poglejte! Eno samo človeško naravo imamo in nje edini namen je Združenje z Bogom; njega čast, naše zveličanje. Koliko ravnih črtse da potegniti med dvema pikama? Samo ena, kaj ne, vsaka druga je kriva! Zato more biti samo ena vera, samo ena resnica en Kristus, en krst, ena Cerkev, ki vodi k zveličanju, ki v r e n i č r t i pripelje človeka do Boga. In pri vidnem poglavarju sv. Cerkve, pri papežu je ena vera, resnica, za to je papež edini in pravi voditelj človeštva, le on pravi pastir, od katerega dobi človeštvo na zemlji pravo hrano, ki jih vodi k večnemu zveličanju. Ko je Jezus Kristus rekel svetemu Petru: „Pasi moje

jagneta, pasi moje ovce," je mislil na vse ljudi, ki so odrešeni in ki si hočejo z zasluženjem odrešenja izveličati, in vsem tem je postavil sv. Petra za vidnega poglavarja in voditelja, vsem brez izjeme, celemu človeštvu. Kako pa vodi papež človeštvo? S tem, da kot nezmotljivi učenik človeštva uči resnico Kristusovo, jo razlaga; o tem smo že govorili. Kot višji duhovnik vodi ljudi k večnemu zveličanju z zakramenti, z daritvijo sv. maše, z milostmi, katere zajema iz neizmerne zaklada zaslug Jezusa Kristusa, Device Marije in svetnikov. A v praven pomenu je papež voditelj človeštva, da izvršuje kraljevsko službo Jezusa Kristusa. On daje postave in ukaze, sodi in kaznuje, svari in opominja. Čreda se vedno bolj odaljuje od pastirja, še malo in pade v vodo ali se prekopicne v prepad ali zaide na slabo strupeno pašo; kar zadoni presunljivi klic pastirjev: ovce vzdigujejo glavo: ene pribeže k pastirju, a trmaste uporne ne marajo slušati svarilnega klica in posledica: pobijejo se, utonijo, zastrupe! Podoba je jasna! Kolikokrat je že slavno vladajoči Pij X. povzdignil svoj svarilni očetovski glas in kot skrbni pastir opominjal pred pretečo nevarnostjo, svaril pred novodobnimi zmotami in kazal zdrave tečne hrane in paše. Učenjaki so zbrali vse take odloke in apostolska pisma prejšnjih papežev v velike knjige, ki polnijo cele knjižnice; vse to je priča apostolske pastirske skrbi, s katero so papeži vedno čuvali nad izročeno čredo. Da, tudi kaznovali in sodili so papeži in to ne samo nizkega stanu vernike, a tudi nasproti mogotcem, kraljem in cesarjem so nastopili odločno. Ne smeš, ni ti dovoljeno! In če ni svarilo izdalo, če ni pomagalo opomin: niso se zbalij prijeti v roko meč in odsekati gnjil, bolni ud, izobčiti ga iz Cerkve. In to so papežem novodobni pa tudi stari brezverci silno zamerili in jim še zamerijo ter jih slikajo kot brezsrčne, ljubezen neznaajoče nasilnike. Tako? Kr je dovoljeno recimo predsedniku telovadnega društva, da sre namreč nepokornega uda izključiti, to naj ne bi bilo dovoljeo najpoprej glavarju družbe sv. Cerkve, on ne bi smel kaznovati? Jezus Kristus je izročil sv. Petru ovce, da jih pase. Ali pastir ovce vedno le boža, ali nepokornim ne da občutiti palice, ali ne bo bolne ovce odločil? Le pamet, pamet, dragi moji, pa malo doslednosti. Da, da, neznansko boli naš čas neutajljiva resica, da je papež voditelj človeštva, in zato kličejo policijo in vjake zoper njega, ki se drzne učiti tak nauk, češ, če je papež sditelj človeštva, potem so kralji in cesarji njegovi podložni, a tega ne

pustimo. Le počasi! Le hladno premislimo tole: Čim višji je namen, h kateremu kdo želi koga dovesti, tem večji je vpliv, tem večja moč vodstva. Papežev namen pa je najvišji, najobsežnejši: vse ljudi pripeljati k zveličanju, zato pa je moč njegovega vodstva največja, nad vse kralje in cesarje; le tem pa tudi ni kar nič v škodo, nasprotno, ker papež ne stoji nad njimi, kakor njih eden kot poveljnik boljše in večje oborožene armade, marveč kot oče, namestnik Jezusa Kristusa, želi tudi njim in jim dejansko pomagati, da morejo svoje visoko zvanje in veliko odgovornost izpolnjevati tako, da i oni dosegaajo najvišji, vsem skupni, končni namen. Ali mar stavbenik moti pri delu tesarje, ključarje, mizarje in kleparje, ko vsi delajo isto hišo? Ne, vsi skup si resno prizadevajo napraviti človeku prijetno bivališče. Ali pa mar stavbenik opravi vsa dela, ali ključavničar, klepar itd. sam? Tudi ne. V svojem delokrogu je vsak teh rokodelcev popolnoma prost, le kadar bi napravil kaj celoti neprimerne, odloči o stvari stavbenik. Podobno vodi Jezus Kristus kot nebeški stavbenik po papežu narode in države, da so deležne zidanja nebeškega templja, nebeškega Jezuzalema. Ne predpisuje, kako naj vladajo države ali samooblastno ali z ljudstvom, ne narekava davkov, ne pove tudi ne, kako naj oborožujejo vojake, marveč vse to tako vodi in vlada, da kar nič ne ovirajo večnega zveličanja vsakega posamnika, marveč ga le podpirajo. In to stori, da kliče v spomin kraljem in cesarjem, narodom in državam, da i zanje veljajo božje zapovedi.

Resnično dragi v Gospodu, moč papeštva kot učenika in voditelja narodov je velika, nadnaravna. Človeštvo se čudi tej božji upravi, za to je pa človek tudi ne more in je ne bo podrl. „Ti si Peter . . .“ Toda, ali je mar ta vzvišenost vzrok, da nasprotniki sv. Cerkve nobenega tako strupeno ne sovražijo, kakor papeštvo in papeža? To je pač umljivo, da je satan razsrjen in razljučen nad tem, ker je umrljivemu človeku podeljena moč in oblast, pred katero se klanjajo največji duhovi. Toda da nimajo ljudje nobene nujnejše želje in nobenega večjega veselja sebi biti v obraz, to je težko umeti. Če kdo v kaki družini doseže visoko dostojanstvo, se cela družina čuti počeščeno in ponosno pravi: „Naš je!“ Če pa je enemu Adamove družine podeljena čast na svetu, čast najbližja časti Kristusovi, nimajo drugi otroci boljšega opravila, ko sramotiti in blatiti sv. Očeta! Mislim, to je prej satansko kot človeško. Tem sovražnikom sv. Cerkve so podobni tisti, ki nimajo večjega veselja in srčnejšega hrepenenja,

ko brati take liste, ki pišejo zoper sv. Očeta, brati pred otroci, brati vkljub cerkveni prepovedi, brati tudi še tedaj, če ne dobe odveze. In pravijo, da so katoličani! Niti kristjani niso, ker ne spoštujejo namestnika Kristusovega. Zato pa, dragi v Gospodu, danes na god in praznik prvega papeža sv. Petra obljubimo, da hočemo spoštovati sv. Očeta še bolj kot dosedaj in to spoštovanje tudi širiti pri drugih; dejanski bomo pokazali to spoštovanje, da govorimo le s častjo o namestniku Kristusovem, da ne beremo in ne razširjamo slabega berila za nobeno ceno. „Ti si Peter, skala,“ je rekel Kristus Petru in vsem papežem. Če se bomo zaletavali v to skalo, gorje nam, razbili se bomo kakor so se že mnogi pred nami. Če se pa oklenemo te skale, bomo ravno hodili po poti proti nebesom, varno, ker nezmotljivo resnico nam daje sv. Peter v svojih naslednikih in nas srečno vodi k večnemu zveličanju. Le če smo tesno združeni s skalo sv. Petra, veljajo tudi nam besede: „In peklerska vrata je ne bodo premagala.“ Tudi nam hudobni duh ne bo mogel ničesar, če oprti na skalo sv. Petra pa nauku Kristusovem živimo in delamo. Marveč, ko poteče tek življenja, nam bo nebeški ključar sv. Peter rad odprl nebeška vrata. To nam vsem Bog dodeli. Amen.

Fr. S. Watzl.

2. Življenje sv. apostolov Petra in Pavla.

Danes obhajamo praznik obeh prvakov apostolov: sv. Petra in Pavla. Njima na čast so zidane velike, krasne cerkve, posebno lepi sta cerkev sv. Petra in cerkev sv. Pavla v Rimu. Njihov praznik se obhaja danes po vsej katoliški Cerkvi zelo slovesno. Na današnji dan sta namreč velika apostola dala svoje življenje za Kristusa. — Slovesno obhajanje njihovega godu tu na zemlji je nekak odsev, seveda slab odsev njihove sedanje slave v nebesih, kjer se vesele tega dne vsi angeli in svetniki. — Ali pa ta dva apostola tudi zaslužita, da njihov god tako slovesno obhajajo katoliški kristjani na zemlji in svetniki v nebesih? In s čim to zaslužita? — Gotóvo zaslužita! O tem se bomo prepričali, če pogledamo njihovo življenje.

I. Sv. Peter je bil rojen v Betzajdi, v majhnem mestecu na Galilejskem ob Genezaretskem jezeru. Bil je sin revnih staršev. Očetu je bilo ime Jona. Zato je Kristus Petru, ko ga je prvič

videl, tudi rekel: „Ti si Simon, Jonov sin.“ Prvotno njegovo ime je bilo Simon, toda Zveličar mu je dal drugo ime rekoč: „Imenovan boš Peter, t. j. skala, ker bom zidal na Te kot na skalo svojo cerkev.“ — Brat sv. Petra je bil sv. Andrej, tudi apostol. Oba sta bila po svojem stanu ribiča. Slišala sta že veliko o prihodnjem Odrešeniku, zlasti sv. Andrej, ki je bil učenec sv. Janeza Krstnika. Oba bi bila rada videla Kristusa in sta hrepenela po njem.

Prigodi se, da nekega dné v Galilejskem morju ribe lovita, kar pride Gospod Jezus mimo ter jima reče: „Pojdita z menoj in storil vaju bom ribiča ljudi!“ Koj ga spoznata, z veseljem vse zapustita ter gresta za Kristusom — povsod ga spremljata, zlasti sv. Peter se nikdar več ni ločil od svojega Gospoda.

Sv. evangelij nam kaže, da je imel gospod Zveličar posebno nagnenje in ljubezen do sv. Petra. To se razvidi iz naslednjih slučajev. Tako n. pr. je poleg drugih dveh apostolov tudi sv. Petra vzel na goro Tabor, kjer se je čudovito izpremenil, da se mu je obraz svetil, kakor solnce in oblačila so bila bela kakor sneg. Ko ga je enkrat veliko ljudstva ob bregu Galilejskega morja obdajalo, je stopil v Petrov čolnič ter iz njega učil okolistoječe ljudstvo. Petra je hotel poleg sebe imeti, ko je obudil Jajrovo hčer; Peter je moral biti priča njegovega krvavega potu na Oljiski gori, kjer je začel svoje trpljenje. Po svojem častitljivem vstajenju se je Petru posebej prikazal. Sveti Peter se povsod: v sv. evangeliju, v dejanju apostolskem imenuje na prvem mestu. Za Petra je Jezus posebno molil, da bi v veri ne opešal; njemu je zapovedal, da naj svoje brate v veri potrjuje. Največjo čast, ljubezen in zaupanje mu je pa izkazal s tem, da ga je pred svojim vnebohodom postavil za svojega namestnika tu na zemlji, za vidnega poglavarja svoje Cerkve, katero je nanj, kot na trdno skalo zidal, da je vrata peklena nikdar premagati ne bodo mogla. Njemu je dal ključne nebeškega kraljestva s pristavkom: „Karkoli boš zavezal na zemlji, bo tudi v nebesih zavezano; karkoli boš razvezal na zemlji, bo tudi v nebesih razvezano.“ Tako ljubezen je Gospod Petru izkazoval; torej je čisto prav, da tudi mi danes sv. Petra častimo, ker ga je Zveličar sam tako povzdigoval.

Sv. Peter je svojemu učeniku to ljubezen vračeval z ljubeznijo in spoštovanjem, katero je ob raznih prilikah Jezusu kazal najprvo z besedami, zlasti pa z dejanjem.

Pri zadnji večerji je Zveličar apostolom noge umival. Začel je pri Petru ali ta mu poln spoštovanja in začudenja reče: „Gospod! kaj Ti boš meni noge umival?! Ne boš mi nog umival vekomaj ne!“ — Ob neki drugi priliki je vprašal Kristus svoje učence, kdo menijo ljudje, da je on? In rekli so: „Nekateri pravijo, da si Janez Krstnik ali Elija“ itd. „Kdo pa vi mislite, da sem?“ vpraša apostole. Tedaj sv. Peter v imenu vseh očitno svojo vero v Jezusa, kot pravega Bogá, spozna rekoč: „Ti si Kristus, Sin živega Boga.“ — Svojo ljubezen do Jezusa kazal je zlasti v teh-le slučajih: Zveličar je obljubil Judom, da jim bo dal svoje meso jesti in svojo kri piti. Judom so se te besede pretrde zdele, ker niso umeli, kaj hoče Jezus storiti. Zato so šli od njega proč. Tedaj se obrne Gospod k apostolom z vprašanjem: „Ali me hočete tudi vi zapustiti?“ Zopet vidimo sv. Petra, ki v imenu vseh odgovori: „Gospod! h komu hočemo iti? Ti imaš besede večnega življenja.“ Dalje: Zveličar je pravil svojim apostolom, da bo moral veliko trpeti in celó umreti. Toda Peter ga poln ljubezni od tega odvráčuje rekoč: „Gospod! to naj bo daleč proč od Tebe! To se Ti ne sme prigoditi!“ — Ljubezen namreč ni hotela, da bi se ljubemu Učeniku kaj hudega pripetilo. — Ljubezen do Kristusa je apostola Petra gnala, da je dvakrat skočil v jezero, da bi toliko prej pri Kristusu bil. Ni mogel namreč pričakati, da bi čolnič priplaval do kraja. Ljubezen do Kristusa je storila, da je bil Peter pripravljen za svojega Gospoda tudi v smrt iti in ga ne zapustiti, če bi ga vsi drugi zapustili.

Po Jezusovem vstajenju je bil sv. Peter od Kristusa trikrat vprašan: „Simon, Jonov sin, ali me ljubiš bolj kakor drugi?“ Sv. Peter mu vselej odločno odgovori, da ga ljubi — dá, tretjič že nekako žalosten, da morda Gospod dvomi nad njegovo ljubeznijo, reče: „Gospod, Ti vse veš — torej tudi veš, da Te ljubim.“ — Svojo ljubezen do Kristusa je kazal sv. Peter tudi s solzami. Zatajil je svojega Gospoda iz strahu pred slabo deklo. In ta greh, o katerem je vedel, da mu ga je že Jezus odpustil, mu je šel vendar toliko do srca, da ga je vsak dan obžaloval in se vselej zjokal, kadar je zaslišal petelina peti.

Še bolj je pa Peter pričal svojo ljubezen do Kristusa v dejanju. Da bi ljudje njegovega Gospoda in nauk Njegov bolj poznali, po njem živeli, zato ga je neutrudljivo noter do smrti oznanjeval. Precej po prihodu Sv. Duha se je na njegovo

pridigo 3000 Judov izpreobrnilo in dalo krstiti. Iz Jeruzalema je šel v druge dežele in mesta, da bi jih vedno več pridobil za sv. vero. Pridigoval je v Antijohiji, v Rimu, kjer je imelo malikovalstvo svoj sedež. — In pri tem oznanjevanju sv. evangelija se ni bal tepenja in muk. Judje so mu prepovedali Jezusa križanega oznanjevati, žugali mu s kaznijo, ako ne odneha. Ali Peter jim junaško odgovori: „Boga moramo bolj poslušati, kakor ljudi. Kristus nam je pa rekel: ‚Pojdite in učite vse narode!‘“ — Vedel je, da bo zaraditega mučen, s šibami tepen, a ni se bal, ampak še vesel je bil, kakor nam pravi sv. pismo, da je bil za vrednega spoznan za Kristusa, svojega Gospoda, kaj trpeti.

Ni mogoče popisati, koliko jih je izpreobrnil in koliko je pri tem pretrpel.

To nam kaže zlasti konec njegovega življenja. Cesar Neron da sv. Petra slednjič v ječo vreči s sv. Pavlom vred. Pobožni kristjani goreče prosijo, naj uide iz ječe in si reši življenje. Ljubezen do ovčic Petra premaga in hoče res iz ječe. Ko se že bliža vratom, ga Gospod Jezus s križem sreča. Peter ga vpraša: „Kam greš, Gospod?“ — „V mesto, da bom spet zate križan,“ mu Kristus odgovori. Apostol koj spozna, kaj hoče Učenik s tem reči. Gre nazaj v ječo in čaka dneva, kdaj ga bo Neron dal umoriti. Prišel je res tisti dan, 29. junij, ki je bil za kristjane žalosten, za sv. Petra pa vesel. Saj zdaj je konec njegovemu preganjanju, trpljenju. Šel bo k svojemu Gospodu, katerega je tako goreče ljubil ter tako neutrudljivo oznanjeval njegovo ime. S Petrom vred so umorili tudi sv. Pavla. Odločeno je bilo, da bo Peter poprej bičan, potem pa pribit na križ. — Občudujmo ljubezen, katero še v zadnjem trenutku izkazuje svojemu Gospodu! Prosi namreč, da bi ga tako križali, da bi bila glava proti zemlji obrnjena, kar mu je seveda povzročilo še veliko hujše bolečine. In zakaj je to prosil? Nevrednega se je štel, da bi bil tako križan, kakor njegov Odrešenik. Sv. Petra je pokopal pobožni mašnik, Marcel po imenu. Na njegovem grobu je prvi krščanski cesar Konštatín Vel. postavil l. 324. lepo cerkev, katero je pozneje več papežev povečalo in olepšalo, tako da je zdaj po celem svetu ni take, kakor je sv. Petra cerkev v Rimu. — Takega apostola, ki je tolikanj Kristusa ljubil, tolikanj zanj trpel, da, svoje življenje dal, moramo častiti mi kristjani na zemlji, kakor ga tudi poveličujejo angeli v nebesih.

Il. S sv. Petrom vred častimo danes tudi sv. Pavla, ker je bil, kakor smo že rekli, obenem s Petrom obglavljen. On ni bil eden izmed apostolov, ki so hodili s Kristusom, pa vendar nosi ime „apostol“, ker se je trudil in delal za Gospoda Zveličarja, kakor kateri izmed prvih apostolov. — Od začetka je bil zagrizen preganjalec Kristusove vere. Sovražil je kristjane ter jih preganjal in lovil, kjer je mogel. Gorel je za Mozesovo postavo. Z dovoljenjem judovskih velikih duhovnikov se je podal v Damask, da bi ondi polovil kristjane, jih v Jeruzalem pripeljal in pomoril. Ali na potu ga je zadela velika svetloba z neba in glas se je slišal: „Savel, Savel, zakaj me preganjaš?“ — Savel ves začuden popraša in izvé, da je Jezus oni, katerega preganja. — In nenadoma je postal iz Savla Pavel, iz krutega preganjalca kristjanov njihov privrženec, iz sovražnika Kristusovega njegov apostol. Savel se je izpreobrnil, postal je Pavel. — Ko se je tri dni in noči postil in molil in nazadnje dal krstiti, je začel tako neustrašeno oznanjevati sv. vero, kakor jo je poprej neustrašeno zatiral. Oznanjevajoč sv. evangelij je neizrekljivo veliko sveta prehodil, največ izmed apostolov. Kar je poprej napačnega storil, hotel je zdaj popraviti. Pri vsem tem je seveda veliko pretrpel, kar sam opisuje v pismu do Korinčanov. In vse to je prestal iz ljubezni do Kristusa. Dá, tistega, katerega je poprej sovražil, je zdaj tolikanj ljubil, da je rekel: „Živim, pa ne več jaz, ampak Kristus živi v meni; Kristus je moje življenje, jaz sem s Kristusom na križ pribit. Kdo me bo ločil od ljubezni Kristusove? Prepričan sem, da me ne bo ne smrt ne življenje, ne visočina ne globočina, ne angeli ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanje ne prihodnje, ne druga stvar me ne bo mogla ločiti od ljubezni božje, katera je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.“ (Rim 8, 38) (Il. Kor. 11.) „Bil sem v mnogih nadlogah, večkrat v ječah, v ranah čez mero, velikokrat v smrtni nevarnosti. Trikrat sem bil s šibami tepen, enkrat kamenjan, trikrat sem se z ladijo potopil, noč in dan, 24 ur, sem bil v globočini morja; velikokrat na potih, v nevarnostih na vodah, v nevarnostih med razbojniki, v nevarnosti med neverniki, v nevarnosti v mestih, v nevarnostih v samoti, v nevarnostih na morju, v nevarnostih med lažnjivimi brati, v trudu in revii, v mnogem čuvanju, v lakoti in žeji, v pogostnih postih in v mrazu.“ (Il. Kor. 22.)

Toliko je prestal v življenju. Krono si je pa vneti apostol v svojem trpljenju postavil s tem, da je bil na današnji dan

s sv. Petrom vred obglavljen. Torej kakor sv. Peter je tudi on življenje dal za svojega Gospoda. — Apostol pa, ki je toliko delal, govoril, hodil, pretrpel za Gospoda Zveličarja, če ga je tudi poprej preganjal, zasluži, da ga slavimo mi na zemlji, da ga poveljujejo angeli v nebesih.

Iz tega smo spoznali, da sv. Peter in Pavel polnoma za služita naše češčenje.

Kaj sledi iz tega? Gotovo to, da moramo tudi mi zavoljo Boga kaj pretrpeti, ako se hočemo z njima veseliti. Današnja svetnika sta postala mučenika. Tudi mi moramo postati nekaki mučeniki. Gospod sicer ne zahteva od nas, da bi zanj kri prelili ali to zahteva, da krotimo svoje strasti in razne težave vdani v božjo voljo prenašamo. Skratka: spolnujmo voljo božjo! K temu naj nam pomagata današnja svetnika, zato jih kličimo na pomoč! K temu naj nas spodbada upanje na plačilo onstran groba, o katerem sv. Pavel pravi: „Oko ni videlo, uho ni slišalo in nobenega človeka srce ni občutilo, kar je Bog pripravil tem, ki njega ljubijo!“ — Amen. — k.

Priložnostni govori.

Jezus naš spremljevalec.

(Za dan vednega češčenja in druge pobožnosti v čast presv. Rešnjega Telesa.)

Moje veselje je bivati s človeškimi otroci.
Pregov. 8. 31.

Vatikanska palača, v kateri stanuje sv. oče, ima veličastne dvorane in kapele, ki so ozaljšane s čudovitolepimi slikami najslavnejših mojstrov. V eni dvorani se vidi podoba, katero je naslikal največji slikar Rafael Sanzio. Slika ima dva dela: zgornji kaže nebesa, v sredi Jezusa Kristusa, poveličanega Boga-človeka na sijajnem prestolu, katerega obdajajo angeli in svetniki, ki mu neprenehoma pojo slavo; to predstavlja tedaj zmagovalno Cerkev. Spodnji del podobe pa kaže vojskujočo Cerkev na zemlji; v sredi na oltarju se vidi v bliščeči monstranci presveto Rešnje Telo, in okrog njega se vrste v pobožni molitvi in premišljevanju razni stanovi, papež, škofje, cerkveni učeniki, duhovni in drugi verniki. Od zgornjega prestola plavajo lahkokrili angeli

proti svetli monstranci ter tako zemljo vežejo z nebesei. — V tej krasni podobi je slavni umetnik izrazil globoko misel, na katero nas spominja posebno častitljivi praznik presv. Rešnjega Telesa in vse slovesnosti v čast tej skrivnosti. Kajti kdaj nam bolj živo pred oči stopi tesna zveza med nebom in zemljo, kakor o slovesnostih v čast presv. Rešnjemu Telesu. Saj ravno isti Jezus Kristus, ki kraljuje na nebeškem prestolu, obdan od neštivilnih trum izvoljenih, je v bliščeči monstranci pred nami, da se mu klanjajo vsi stanovi in rodovi zemeljski; in tudi ob taki priliki lahkokrili angeli nosijo z zemlje v nebese vse zdihe in molitve in petje, ki izvira iz src, od ljubezni božje vnetih. Ali pravzaprav nebese so se preselila na zemljo, ker Jezus, naš Bog, je v sredi med nami. Ob taki priliki posebno razumemo njegove besede: „Moje veselje je bivati s človeškimi otroci.“ Zato smemo pa tudi mi veselo vzklikniti: „Ni ga (druzega) ljudstva tako velikega, da bi imelo bogove tako blizu, kakor je naš Bog pri vseh naših molitvah.“ (V. Moz. 4. 7.) Kajti Jezus v najsv. zakramentu ni samo danes, ampak tudi vse naše življenje naš zvesti spremljevalec. Ravno po njem pa je zemlja z nebesei v tesni zvezi, kar je za nas največja sreča. Te sreče pa vas hočem danes opomniti in v ta namen vam dokazati: da nas Jezus spremlja skozi vse življenje

- a) kot naš najboljši prijatelj,
- b) kot naš ljubeznivi varih,
- c) kot naša duhovna hrana.

I. Na potovanju se človek kaj zelo razveseli prijaznega spremljevalca. Že misel, da ni sam, je zanj tolažilna in spodbujevalna in v prijaznem pomenkovanju s spremljevalcem pozabi vse težave, ki so združene s potovanjem. — Skoro enako je z našim življenjem. Popotniki smo na zemlji „in nimamo tu obstojčega mesta, temuč iščemo prihodnjega“ (Hebr. 13, 14.), iščemo Očetove hiše v nebeseih. Pa ta pot življenja ne vodi vedno po zelenih planjavah in pod senčnatimi drevesi: treba je včasih tudi čez samotne puščave in nevarne strmine, koder se moremo le z velikimi težavami bližati svojemu večnemu cilju. Kako zelo pa tu potrebujemo prijateljskega spremljevalca, da bi ne omagali!

Pa ti mi porečeš: Bog mi je dal dobrega moža, dobro ženo, ta me podpira; mi vedno stoji na strani; ljubljene otroci meni

posladijo težave življenja; jaz imam skušenega prijatelja, na katerega se v vseh okoliščinah lahko zanesem. Če je temu res tako, zahvali Boga za te dobrote, pa pomisli, da nisi na svetu, da bi imel samo vesele dneve, temuč da bi se bližal pravemu cilju, kar se pa more zgoditi le na potu čednosti, križa in zatajevanja. Kaj bi nam pomagalo človeško prijateljstvo, če bi izgubili izpred oči božjo prijaznost! In poleg tega, kako izpremenljivo je človeško srce. Kolikokrat se je že največja vdanost izpremenila v mrzloto in sovraštvo! In če imaš resnično voljo bogoljubno živeti, potem ti navadno ne bo manjkalo preganjanja, in ravno od tistih, s katerimi si v ožji dotiki. Pa če bi tudi imel na svoji strani prijatelje in znance, ki so ti vdani v zvesti ljubezni, neizprosljiva smrt ti jih odvzame.

Ali pa nimamo tedaj nobenega prijatelja, na katerega bi se lahko opirali v vseh okoliščinah? Nobenega spremljevalca, ki nas nikdar ne zapusti, če bi nas tudi vsi zapustili? Le spomnimo se na Rafaelovo podobo, o kateri sem v začetku pripovedoval: vsi stanovi zrô s sveto zaupljivostjo v bliščêčo monstranco, ker v njej najdejo svojega najboljšega prijatelja! Ozrîmo se tudi mi na oltar, tam v sveti hostiji pod ljubeznivo podobo kruha imamo svojega najboljšega prijatelja! O tem prijatelju piše sv. Janez (13. 1.): „Ko je Jezus svoje ljubil, ljubil jih je do konca;“ v svoji božji modrosti je iznašel sredstvo, da bi vedno osebno v naši sredi prebival, kakor pastir med svojo čredo, ko je apostolom in njih naslednikom vseh časov in krajev dal oblast: kruh in vino izpreminjati v njegovo telo in kri. In tako je Jezus pričujoč noč in dan, leto za letom, stoletja za stoletjem v vsaki cerkvi, kjer njemu opravlja službo duhovnik. Tako je sveta katoliška Cerkev na zemlji živa podoba tiste slike Rafaelove, katere središče je žareča monstranca.

In če strmé nad tem neskončnim ponižanjem Najvišjega vprašamo: Kaj te je nagnilo, o Jezus, da prebivaš v neznatnem tabernakeljnu? — kaj nam odgovori: „Moje veselje...“ Ker vas ljubim, zato se ne morem ločiti od vas.

In glej! akoravno ljudje to neskončno ljubezen Zveličarjevo mrzlo plačujejo, akoravno gredo stokrat mimo hiše božje in komaj enkrat na to pomislijo, da tu prebiva njih božji prijatelj, in se toliko ne potrudijo, da bi ga pozdravili, se mu odkrili, ga obiskali in celo molili, nam on vendar ne odtegne svoje milostne pričujočnosti, on ostane pri nas, potrpežljivo čaka, brez preneh-

ljeja vabi ljubeznivo: Pridite k meni vsi...; pridite vi žalostni, hočem vas potolažiti; pridite vi potrti na duhu, hočem vas razvedriti, pridite vi obteženi, hočem vam zljajšati; pridite vi po bridkih izkušnjah, po preganjanju, zaničevanju, nehvaležnosti ranjeni... jaz vas bom ozdravil.

Kdo, predragi, ki je poslušal to vabilo in odprl svoje srce pred presv. Rešnjim Telesom, ni potolažen vstal in hvaležno spoznal: O Jezus, ti imaš najboljše srce, ti si najboljši prijatelj. Dragi kristjani, vsi bomo skusili to nepopisljivo srečo, ako bomo v vseh okoliščinah svojega življenja se k Jezusu zatekali in ga zaupljivo klicali na pomoč, vsi bomo veselo spoznali: Zdaj sem ga našel, katerega sem iskal, srce, ki ima globoko sočutje z vsemi mojimi potrebami in slabostmi, prijatelja, ki me nikdar ne zapusti, če bi me tudi vsi zapustili: Jezusa v svetem zakramentu.

II. Na potovanju po tej solzni dolini ne potrebujemo samo ljubega prijatelja, ampak tudi mogočnega varuha, ker pelje pot mimo groznih prepadov in dosti sovražnikov preži na nas. Samo človeška pomoč ne zadostuje, le Bog vsemogočni nas more rešiti ter vkljub vsem nevarnostim srečno do cilja pripeljati. In koliko je Gospod storil za našo rešitev! Vsi smo bili zašli s pota pravice ter tavalii kakor izgubljene ovce. Pa našemu dobremu pastirju še ni zadostovalo, samo enkrat svoje življenje žrtvovati za svoje ovce, ne, temuč še brez prenehanja se Kristus od vzhoda do zahoda daruje na oltarju pri sv. maši, kakor nekdanj na Golgoti. Ravno zato je postavil zakrament presv. Rešnjega Telesa, da bi se ponavljala daritev na križu, da bi se nam delile njegove zasluge. S tem pa je Jezus naš najboljši varuh in pomočnik v nevarnostih našega življenja.

Ti kristjan si morda grešil, si se vzdignil zoper svojega Gospoda Boga ter si rekel: „Ne bom (ti) služil,“ ti si se silno zadolžil in greh srkal vase kot vodo. Glej, že se je bila vzdignila roka božje pravice, da bi te kaznovala ter iztrgala iz dežele živih. Komu se imaš zahvaliti, da nisi bil v sredi svojega greha, svoje jeze, pijanosti, svojega nečistovanja... od jeze božje zadet? Spravni daritvi sv. maše, kjer Kristus s svojo krvjo kliče: „Oče odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.“

Ta ali ona dežela, to ali ono ljudstvo je milosti božje z nehvaležnostjo sprejemalo; je malomarno glede zveličanskih resnic, zanemarja verske pobožnosti, otresa sladek jarem Gospodovih

zapoved in živi po poželjenju svojega mesa. Gospodar vinograda sklene kraljestvo božje temu ljudstvu odvzeti in ga dati drugemu, katero bi sad rodilo. Če se ta sklep ne izpelje, če luč evangelija takoj ne ugasne, če studenci sv. zakramentov koj ne nehajo teči, komu se imamo zahvaliti, kateri zavetnik nas obvaruje zaslužene šibe? Kristus v najsvetejši daritvi, ki kliče v nebesa: Spomni se moj oče, s kako drago ceno sem odrešil ljudstvo. Glej mojo kri, katero vnovič prelivam v njegov blagor. Dodeli jim še nekaj časa za izpreobrnjenje in daj jim zavoljo zaslug moje krvi milost spokornosti!

In če dandanašnji duh zapeljevanja vse poizkuša, da bi omajal kristjane v veri in še dobre izvabil na pot nevere in pregrehe: komu se imamo zahvaliti, da se vsi ti naklepi osramotijo, da vendar večina ostane Bogu zvesta in se drži katoliške Cerkve? To ni naša zasluga, to je delo milosti božje, ki se nam po prosilni daritvi sv. maše brez prenehleja deli. Kristus, ki je vladarja teme premagal na križu, še zdaj po sv. daritvi odjemlje moč peklenkim duhovom.

Največjo hvaležnost smo torej dolžni Zveličarju, da nas po nevarnih potih življenja spremlja kot mogočen varih in zaščitnik! To zahvalo pa mu skažimo posebno s tem, da smo pobožno pričujoči pri sv. maši. In kadar nam kaka nevarnost, dušna ali telesna preti, se k njemu zatecimo in izkusili bomo: Kristus v najsvetejši daritvi je najljubeznivejši varih zoper vse sovražnike zveličanja.

III. Pa na dolgem potovanju še tretjega potrebujemo, da dosežemo svoj cilj: **redilno hrano**. Najljubeznivejši prijatelj, najmočnejše varstvo bi nam ne pomagalo, ako bi nam manjkalo potrebne hrane. Tudi to nam Jezus ponuja v sv. zakramentu. Da ne bi omagali radi slabosti, nas krepča s tečno hrano, s svojim lastnim mesom in s krvjo.

Glejte je neizrekljive ljubezni Zveličarjeve! Bere se, da so se že pastirji, ne oziraje se na lastno življenje, vrgli pred volkove, zato da bi rešili svojo čredo; da so matere planile v ogenj, da bi rešile otroka smrti; ni pa se še slišalo, da bi pastir svoje ovce, matere svoje otroke z lastnim mesom in krvjo hranile. Kar pa ne stori niti pastir, niti mati, to stori nam zemeljskim popotnikom naš ljubi Zveličar. On nam da vse, kar je in kar ima, svoje božanstvo in človeštvo z zaslugami in milostmi, on skriva svoje

veličastvo pod nezatno podobo kruha, zato da bi mi brez strahu pristopili k nebeški gostiji in se iznova z njim zedinili.

Kaj bi nam še manjkalo na popotovanju, ko se naša duša redi z živim kruhom, ki je prišel iz nebes?

Elija je šel pokrepčan po kruhu, katerega mu je angel zapovedal jesti, 40 dni in 40 noči, dokler je prišel do gore božje, do Horeba. (3 kralj. 19.) Izraelci so s čudezno mano pokrepčani po puščavi potovali, dokler so prišli v obljubljeni deželo. To so slabe podobe živega kruha nebeškega, ki zemske potnike čudezno krepča. Zares čudovita je moč tega angelskega kruha! Kar Jezus pred svojim vnebohodom napoveduje svojim učencem (Mark. 16.), tisti čudeži se po duhovno nahajajo pri vseh, ki Jezusa v sv. obhajilu vredno prejemajo. Z močjo tega nebeškega kruha se še zdaj hudiči izganjajo: Duh ošabnosti, nečistosti, jeze, sovraštva, ta mora iti iz srca. „Nove jezike boste govorili,“ je rekel Jezus apostolom. Ako boste vredno prejemali sv. obhajilo, se od vas ne bodo slišale več kletve, nemarnosti, obrekovanja, vaš jezik bo govoril to, kar povzdiguje hvalo božjo. „Če boste kaj strupenega pili, vam ne bo škodovalo.“ V sredi spačenega sveta boste ostali nedotaknjeni, strupena načela brezvernosti in hudobije vam ne bodo nič škodovala, ker imate v presv. Rešnjem Telesu pomoček, ki vas varuje zoper pik strupene kače. In, če so potem apostoli vkljub trpljenju in preganjanju povsod s sveto navdušenostjo in veseljem oznanovali evangelij, bo sv. obhajilo tudi vam podelilo milost. Tudi vi boste v bridkostih sv. veselje, sladko tolažbo in blaženi mir občutili; Jezus vas bo vedno bolj svoji podobi enake storil; tudi vi boste Jezusa oznanovali ne tako z besedami, marveč s sv. bogoljubnim življenjem in z zgledom lepih čednosti, ker bo Jezus iz vas govoril.

In ko dospemo na konec potovanja, ko si bo sovražnik zveličanja še najbolj prizadeval nas pogubiti; glej, tu stopi Jezus k tvoji smrtni postelji, ti da svoje meso in kri za popotnico in za zastavo prihodnjega vstajenja. Zato se ne boj! Z Jezusom združen boš stopil čez smrtna vrata, hudi duhovi bodo bežali, nebeška vrata se odprla, ker nosiš tistega, ki je govoril: Kdor je moje meso, in pije moje kri, ima večno življenje. (Jan. 6.)

Tako smo zopet spoznali, da je Jezus v sv. zakramentu naše vse. Spremlja nas na zemeljskem potovanju kakor naš najboljši prijatelj, naš ljubeznivi varih, naša

dušna hrana. Kdo bi torej toliki ljubezni nasproti ostal mrzel? Ali ne bomo vsega svojega srca njemu posvetili, ki se nam je popolnoma daroval, da bi nas osrečil? Tega prijatelja se oklenimo, ker nam ostane vedno zvest; k temu varihu se zatecimo, ki nas brani vseh sovražnikov; njegove hrane se vredno poslužujemo, in bomo živeli vekomaj. Amen. *Ant. Žlogar.*

Pogled na slovstvo.

A.

1. Sociologija. Spisal dr. Aleš Ušeničnik. Izdala Leonova družba v Ljubljani. Cena: broširanemu izvodu K 8'50, v platno vezanemu K 10'80. Vel. 8°. Str. 839. Ljubljana 1910. Založila Katoliška bukvarna. Tiskala Katoliška tiskarna.

Zgodovina svete Cerkve nam priča, da so bili papeži v vsakovrstnih nevarnostih, ki so pretile v raznih časih človeštvu, njegovi varihu in rešitelji. Ko so v 15. stoletju — da izmed stoterih navedem le en zgled — Turki povsod, kamor so prišli, vse opustošili, neusmiljeno morili in ropali, so se papeži neprestano in uspešno trudili, da so se razni vladarji združili in šli v boj zoper Turka. Posebne vrste nevarnost pa se je pojavila za človeško družbo v 19. stoletju. „Novošegni duh, ki vže dlje časa prevladuje ljudstva, je dozoril vže na političnem polju svoje pogubne sadove; sedaj pa dosledno sega na narodno - gospodarsko polje. — Mnogo je vzrokov, ki pospešujejo ta razvoj: Mogočno je napredovala obrtnija, ker se vedno izpopolnjujejo tehnični pripomočki in se obrt izdeluje po novem načinu; bistveno se je izpremenilo medsebojno razmerje med posestniki in delavci; denar je nakopičen le v maloštevilnih rokah, velika množica pa ubožava: med delavci se vedno bolj razširja samozavest; čutijo se močne in organizujejo se v vedno tesnejših zvezah. Vse to je vzbudilo perečo socialno nevarnost, v kateri se nahajamo. Kaj vse je v nevarnosti v tem, to čutijo vsi duhovi, ki v upu in strahu gledajo v prihodnost,“ tako opisuje socialno nevarnost papež Leon XIII. v okrožnici o delavskem vprašanju. Toda on, ki je najglasneje opozoril na nevarnost, je podal tudi zdravil in pripomočkov, da se nevarnost omeji in premaga. Okrožnica o delavskem vprašanju je obenem vznešen poziv k socialnemu delu. In besede svetega očeta v omenjeni okrožnici so vstvarile prava čuda. V vseh krščanskih deželah se je pričelo proučevanje socialnega vprašanja na temelju omenjene okrožnice, pa tudi temeljito socialno delo. V obojnem oziru je bil pri nas voditelj državni poslanec profesor dr. J. Krek. V svojem „Socializmu“ (Ljubljana 1901) je popisal razvoj socialne misli in podal ogrodje krščanske sociologije. Izreden pojav v naši sociološki literaturi pa je Dr. Al. Ušeničnikova „Sociologija“, ki je izšla prav te dni. V njej nam je podal veleučeni pisatelj sistematični pregled o socializmu, o socialnih strujah in o velikih socioloških vprašanjih, torej popolno socialno filozofijo. Pisatelj je znan kot najboljši slovenski filozof in zato je mogel napisati tako

vsestransko dovršeno zistematično delo o socialnem vprašanju, kakor ga nima niti sodobno nemško slovstvo in najbrž tudi druga slovstva ne.

Poglejmo nakratko prebogato vsebino knjige. — V uvodu razpravlja pisatelj o socialnem vprašanju in pojasni kaj je socialna veda, našteje sociološke šole in poda razdelitev sociologije. Sociologijo razdeli v štiri dele in sicer obravnava v prvem delu o osnovnih idejah, v drugem o socialnem organizmu, v tretjem o socialnih sistemih in v četrtem o socialnih problemih.

V teh štirih delih nam je pisatelj ogromno tvarino sociologije podal v naravnost čudovito jasnem pregledu. — V prvem delu je iz metafizike in etike povzel osnovna sociološka načela. Obravnava namreč sledeča temeljna vprašanja: Človek — oseba in socialno bitje. — Človeška družba je socialen organizem. — Pravica in ljubezen. — Večni zakon. — Zakoni. — Človek in njegove prirodne pravice. — Lastninska pravica. — V drugem delu je analitično-sintetično razvil teorijo o državi, o nje postanku, smotru, nalogah, funkcijah in sestavi. Kaj temeljitejšega kakor je tu pisano o državi bi pač drugod težko dobili. — Najvažnejši je pač tretji del. „Tu pokaže pisatelj kapitalizem kot veliki vir socialnega zla, nato pa opisuje socialne sisteme, ki hočejo temu zlu odpomoči. Ti sistemi se dajo strniti v tri velike socialne sisteme, ki jih pisatelj kratko označi z besedami: individualizem, socializem, solidarizem. Individualizem vidi v socialnem zlu le gospodarsko zlo, premagati pa ga hoče z načelom svobode. Zato se imenuje ta nazor navadno gospodarski liberalizem. Kritika pisateljeva o tem sistemu jasno pokaže nezmožnost liberalizma rešiti socialno vprašanje. Obširnejše in tako temeljito, da bodo morali tudi tuji učenjaki v šolo hoditi k našemu pisatelju, kritikuje socializem (socialno demokracijo). Kdor prouči ta oddelek dr. Al. Ušeničnikove Sociologije (str. 246 do 454), pač ne potrebuje nobenih drugih virov, da bi se bolje poučil o tem vprašanju. Največ hvaležnih bralcev pa bo imela razprava o tretjem sistemu, ki hoče odpomoči socialni bedi, o solidarizmu (krščanskem socialnem sistemu). — Tudi ta oddelek je jako obširen (str. 457 do 571) in je pač središče vse knjige. Pisatelj opisuje, ko je podal pojem krščanskega solidarizma, njegovo zgodovino prav do naših dni; potem pa iz zgodovine krščanskega solidarizma, iz papežkih okrožnic in iz krščanske filozofije poda osnovna načela krščanskega solidarizma. „Smoter krščanskega solidarizma je: premagati socialno zlo in ustanoviti zopet pogoje prave blaginje. Subjekt njegovih teženj so najprej tisti, ki so pomoči najbolj potrebni, delavski stanovci, delavci, kmetje, mali obrtniki in trgovci, a potem tudi vsi drugi upravičeni socialni sloji; dalje narodi in države, in v najširšem pomenu človeška plemena in vse človeštvo. Oblika, način, kako naj krščanski solidarizem doseže smoter, je nova socialna forma po smotrni reformi. Novo formo dobi družba po socialni reformi. Ta reforma mora biti najprej pravna (pravni prepoved človeške družbe, pravno uveljavljenje načel pravičnosti in ljubezni); potem pravna (pravno uveljavljenje načel socialne pravičnosti, uveljavljenje soglasja med individualnimi in socialnimi interesi); socialna v ožjem zmišlju (demokratizacija družbe in organizacija stanov); ekonomska (odprava gospodarske mizerije s pravo reformo socialne ekonomije); naposled tudi splošno kulturna. Činitelji te reforme so: Cerkev, država, socialni organizmi v državi, posamezniki.“ (Str. 523.)

V četrtem delu podaje pisatelj navodilo, kako vršiti socialno delo na podlagi krščanskih principov. Kaj takega smo zlasti živo pogrešali in ker je pisatelj tukaj še izredno poljuden, bodo po njegovi Sociologiji prav radi tega segli vsi, ki hočejo kakorkoli socialno delovati.

Naj podamo vsebino tega dela z besedami pisateljevimi. Na strani 574. piše: „Ako naj se reši socialno vprašanje, je treba najprej navnega prepododa. Le nov rod bo rešil socialno vprašanje. Če pa vprašamo, čigavo je pred vsem socialno vprašanje, po pravici odgovarjajo delavci, obrtniki, trgovci in kmetje, da njihovo. Socialno vprašanje je konkretno zlasti delavsko vprašanje, obrtniško in trgovinsko vprašanje ter kmetjsko vprašanje. A oglašajo se že tudi ženske s svojim ženskim vprašanjem. Veliko nalogo pri reševanju socialnega vprašanja ima država, dežele in občine. Zlasti so socialne naloge občine nov socialni problem. Med vsemi socialnimi problemi najsplošnejši, najgloblji in najtežji pa je problem, kako naj se pravično uredi razmerje med delom in kapitalom. Naposled treba dodatno posebej rešiti še vprašanje, kako naj se ima duhovnik k socialnemu delu. — Tako bi bili najvažnejši socialni problemi: I. nov rod. II. Delavsko vprašanje. III. Obrtno vprašanje IV. Trgovsko vprašanje. V. Kmetiško vprašanje. VI. Žensko vprašanje. VII. Socialne naloge občine. VIII. Razmerje med delom in kapitalom. IX. Duhovnik in socialno delo“. — Vsa pisateljeva izvajanja o teh oddelkih so obenem tudi kakor program socialnemu delu za prihodnost.

Kaj naj še dodamo? Dvoje povdarjamo. O knjigi sami rečemo: Dr. Al. Ušeničnikova Sociologija bo vedno, kakor se je izrazil poročevalec v Slovencu (1910 št. 105) „slovensko socialno filozofično delo par excellence“. — Naša dolžnost pa je, da si knjigo nabavimo in jo proučujemo. Papež Leon XIII. pravi: „Skrb za srečo ubožnega ljudstva je stroga dolžnost za vse, ki imajo kakšno veljavo v družbi po dostojanstvu ali po bogastvu ali po izobraženosti“. (Primeri: Socijalno vprašanje, spisal dr. Josip Pavlica, Gorica, 1. 1902, na strani 154.) Kot najboljši pripomoček proučiti se, kaj treba storiti, da moremo zadostiti omenjeni zahtevi Leona XIII., je nam Slovencem dr. Al. Ušeničnikova Sociologija. Zato pač ne bo slovenskega duhovnika, ki bi knjige ne naročil in proučil. To bode tudi najlepše priznanje in čestitka veleučnemu gospodu pisatelju; — ki nam je spisal delo, ki bo vedno v čast slovenskemu imenu, — da bo njegova knjiga v rokah vsakega slovenskega duhovnika, da se bomo vsi po njej učili spoznavati prave socialne ideje in jih izkušali uveljaviti v socialnem življenju. Dr. Al. Ušeničnikova „Sociologija“ bo tako izdatno pripomogla k rešitvi socialnega vprašanja vsaj med Slovenci. Želimo pa, da se razširi daleč preko mej naše domovine.

A. S.

2. Staršem in vzgojiteljem. Navajajte otroke, da bodo hodili pogostoma k sv. obhajilu. Spisal O. Julij Lintelo. (Slovenski prevod je oskrbela in knjižico izdala Marijina družba v ljubljanskem semenišču.) 1910. Založila Katoliška bukvarna v Ljubljani. Tiskala Katoliška tiskarna. Str. 44. Cena 25 vin., pri naročilih na 10 ali več izvodov po 20 vin.

V prvi svoji okrožnici z dne 4. oktobra 1903 je papež Pij X. omenjal sedanjega prežalostnega položaja človeškega rodu. „Komu ni znano,“ pravi,

„da človeško družbo razjeda bolezen hujša, kot kdaj v minulih časih, ki še od dne do dne narašča in jo tišči v poguben pogin? Dobro vam je znano, kakšna je ta bolezen: odpad od Boga in oddaljevanje od njega... Temu zlu pa se moramo upreti. Zaradi svoje slabosti se tega dela plašimo, toda v zaupanju na Boga smo se odločili edino na to delovati, „da vse v Kristusu prenovimo, namreč, da bode Kristus vse in v vsem.“ — Zvest temu načelu deluje sv. oče ves čas svojega vladanja za prenovljenje človeškega rodu v Kristusu. V najpopolnejši meri se bode to prenovljenje izvršilo, ko se bodo vsi verniki združevali s Kristusom v zakramentu sv. Rešnjega Telesa, in sicer tolikrat, da jim bo evharistija neprestano „lek, ki nas očiščuje vsakdanjih napak in nas varuje smrtnih grehov.“ (Trid. zbor, seja 13., poglavje 2.) Po zakramentu sv. Rešnjega Telesa se namreč verniki najtesneje združijo s Kristusom in po prejetanju tega sv. zakramenta se v resnici prenove v Kristusu. Po posameznih vernikih se potem prenovi cela družina, župnija, vsa človeška družba. Zato je papež Pij X. dne 20. decembra 1905 izdal odlok o pogostnem in vsakdanjem prejetanju sv. obhajila. Nadvombeno je ta odlok najvažnejše in najdalekosežnejše delo Pija X. in bo imel — ko se bo začel v vseh škofijah dejansko izvrševati — tudi največji vpliv na prenovljenje človeške družbe v Kristusu. Ves krščanski svet se trudi, da vstreže želji sv. očeta, ki je obenem želja Kristusa. Izdajajo se navodila in pišejo knjige, kako naj se ljudstvo pouči o potrebi pogostnega in vsakdanjega prejetanja sv. obhajila. Med tozadevnimi spisi so najbolji P. Lintellovi, ki je izdal tako navodilo o potrebi prejetanja vsakdanjega svetega obhajila tudi za posamezne stanove. Sam papežev odposlanec na svetovnem evharistiškem shodu v Metz, kardinal Vanutelli, je izjavil, da P. Lintellovi spisi najbolj točno pojasnjujejo besede papeža Pija X.

Jako srečna je bila torej misel, ki jo je izvršila Marijina družba v ljubljanskem semenišču s tem, da je začela izdajati v slovenskem jeziku P. Lintellove spise o pogostnem in vsakdanjem prejetanju sv. obhajila. Prva je izšla knjižica z naslovom: *Staršem in vzgojiteljem! Navajajte otroke, da bodo hodili pogostoma k sv. obhajilu.* Če hočemo, da pride pogostno in vsakdanje sv. obhajilo v navado, je treba poskrbeti, da pristopa mladina pogosto k mizi Gospodovi. „Če hočete videti kdaj celo množico gorečih kristjanov ob božji mizi, zbirajte naprej male angele okrog tabernakelja,“ pravi msgr. de la Bouillerie. Prav glede tega, da bi otroci pogosto in vsak dan prejemali sv. obhajilo, je pa še veliko predsodkov. P. Lintello pa temeljito pobije vse take predsodke, tako da kdor prebere njegovo knjigo in preudari razloge, ne bo prav nič premišljeval in bo gotovo poslušen sv. očetu, ki vabi k pogostnemu in vsakdanjemu sv. obhajilu. Delo katehetov, pridigarjev in izpovednikov, ki navajajo zlasti mladino k pogostnemu in vsakdanjemu svetemu obhajilu, bo ostalo le nepopolno, če ne bodo zato zavzeti tudi starši in če starši sami ne bodo pomagali, da bi mladina večkrat pristopila k mizi Gospodovi. To bo pa dosegla naznanjena knjižica! Zato naj se razširi med ljudstvom; vsi vzgojitelji in starši naj jo dobe v roke! Razširjanje te knjižice je v resnici apostolsko delo. Goreč župnik, ki pozna P. Lintellove spise, je takoj, ko je zvedel, da se pripravlja slovenski prevod knjižice „*Staršem in vzgojiteljem!*“, naročil 500 izvodov. Naj bi našel mnogo posnemovalcev in kmalu bi bilo ljudstvo dovolj poučeno o pogostnem in vsakdanjem svetem

obhajilu. K mizi Gospodovi bi pristopale dan za dnevom množice pobožnih vernikov, in želji sv. očeta Pija X. bi bilo ustrezno.

3. Ave Marija! Slovenski nabožni list za jugoslovanske izseljence v Ameriki. — O tem listu, ki ga urejuje misijonar P. Kazimir Zakrajšek, smo poročali lansko leto. (Glej „Duhovni Pastir“, l. 1909., str. 275.). — Družba sv. Rafaela v New Yorku za slovenske izseljence, ki list izdaja, nas prosi sedaj, da objavimo glede njenega glasila nastopno naznanilo: „Naš mesečnik „Ave Maria“ je sicer v prvi vrsti namenjen ameriškim Slovencem in njih verskim potrebam. — Toda kot glasilo slovenske izseljeniške družbe sv. Rafaela v Ameriki ima gotovo svoj pomen tudi za vse Slovence zunaj Amerike. Namen njegov je namreč seznanjati tudi rojake zunaj Amerike s tukajšnjimi razmerami, da se ne bodo tako lahko mišljeno in brezskrbno izseljevali v daljno tujino, kakor se to pogosto godi. — Slovenska društva so tudi sklenila na predlog velč. g. dr. Kreka pri letnem zborovanju S. K. S. Z. na Koroškem, da naj se po vseh slovenskih društvih ustanovljajo posebni „odseki sv. Rafaela“, ki naj vzamejo v oskrb izseljenišтво Slovencev v Ameriko. Ti odseki bodo pa mogli uspešno delovati le, ako bodo sami dobro poznali razmere tukaj, razmere med potjo itd. Zato bo zanje ravno list „Ave Maria“ velike važnosti, da, podlaga, na kateri bodo mogli razviti svoje delovanje. — Zato je sklenil odbor družbe sv. Rafaela v New Yorku, da se dovoli vsem slovenskim društvom list po posebni ceni v avstrijskem denarju. Tako velja list za društva letno 1 K pod pogojem, ako ga naroče vsaj 3 iztise (enega za duhovnega voditelja, enega za knjižnico in enega za odsek sv. Rafaela). Posameznikom ga damo po K 1.50. Toda za vse te velja to le, ako list naroče pri slovenski podružnici sv. Rafaela v Ljubljani. List prejemán iz New Yorka velja kakor do sedaj 75 cent. ali K 3.75. — Prosi se tudi, da tisti, ki so list prejeli, pa naročnine še niso poravnali, to nemudoma store zaradi stroškov, ki jih ima družba, Naročnina naj se pošlje na našega zaupnika: g. Alojzij Kocmur, sollicitator v odvetniški pisarni dr. Vlad. Pegana v Ljubljani.“

B.

1. Christianus Pesch S. J. *Praelectiones dogmaticae*. Tomus VII. Editio tertia, Friburgi Brisgoviae. Sumptibus Herder. MCMIX. Vel. 8°, XIII + 469. Nevez. K 7.68, vez. K 9.60. — Sedmi zvezek Pescheve dogmatike zaključuje tvarino o zakramentih. Prvi trije zakramenti so bili obdelani v šestem zvezku, ostali štirje tvorijo vsebino precej obširnega sedmega zvezka. Kar smo rekli o šestem zvezku. (Prim. D. Pastir 1909, p. 223), velja v isti meri o sedmem: tvarina je tako pregledno obdelana, kakor težko kje drugod, dokazi jasni in lahko umljivi. Z ozirom na obširno literaturo, ki je zadnji čas izšla o zakramentih, je tudi ta zvezek v novi izdaji dobro izpopolnjen. Pisatelj se je zlasti potrudil, da bi podal natančno in jasno sliko prvotne kršč. discipline glede zakramentov. V tem oziru so zlasti važni nekateri dodatki o traktatu o sv. pokoli in sv. poslednem olju. Z novimi dokazi iz spisov najstarejših cerkv. očetov pisatelj pojasnjuje katoliški nauk o splošnem prepričanju prvih stoletij, da ima Cerkev neomejeno oblast, odpuščati vse grehe. Posebno obširno se peča z znanim ediktom papeža Kaliksta: „Ego et moechiae et fornicationis delicta poenitentia functis dimitto“. Navedenih je tudi nekaj novih dokazov za zakramen-

talni značaj sv. posl. olja. Kdor čuti potrebo po obsežnejšem dogmatičnem delu o zakramentih, bo težko dobil kaj boljšega, kakor je šesti in sedmi zvezek Pescheve dogmatike. Gotovo pa ne bo našel nikjer zbranih toliko lepih tekstov iz del cerkvenih očetov, ki se ozirajo na nauk o sv. zakramentih, kakor v teh dveh zvezkih. Sn.

2. **Christianus Pesch S. J. *Praelectiones dogmaticae.*** Tomus VIII. Editio tertia. Friburgi Brisgoviae. Sumptibus Herder. MCMX. Vel. 8°. X + 344. Nevez. K 6'48, vez. K 8'40. — Zadnja dva zvezka Pescheve dogmatike govorita o vlitih čednostih. V osmem zvezku poda pisatelj najprej nekaj splošnih načel o vlitih čednostih ter njih odnosu do pridobljenih čednosti in darov Sv. Duha; nato pa podrobneje obravnava teologične čednosti vere, upanja, ljubezni. Na koncu knjige je kot dodatek kratko poglavje o krščanski popolnosti.

V obširnem traktatu o vlitih čednosti vere se pisatelj večkrat ozira na modernistična načela o veri, ki so bila obsojena v encikliki „Pascendi“ in dekretu „Lamentabili“. Proti modernistom zlasti zagovarja umski značaj vere in se spusti v precej podrobno kritiko njih zmotnega nauka o evoluciji na podlagi verskih izkušenj posameznika. V tem oziru se je traktat o veri v novi izdaji nekoliko raztegnil, dočim je sicer knjiga v tretji izdaji ostala skoro neizpremenjena. Ker so o vlitih čednostih z dogmatično-filozofskega stališča redkokedaj spiše kaj obširnejšega in zanesljivega, je to Peschevo delo ne male vrednosti. Vsakdo, ki prečita osmi zvezek, bo prišel do prepričanja, da Pesch ni le temeljit dogmatik, ampak tudi globokoumen filozof. Sn.

3. ***Kanzelvorträge für Sonn- und Feiertage.*** Gehalten in der Kirche St. Martin zu Freiburg vom Pfarrer Heinrich Hansjakob. Dritte, verbesserte und vermehrte Auflage. Vel. 8°. (XII + 556 str.) Cena: 9'60 K. — Mož, ki je spisal te govore, je v nemški katoliški novejši literaturi znana prikazen. Rojen je bil leta 1837. na Badenskem, in posvečen v mašnika leta 1863. Samorasel po mišljenju in delovanju je vstopil v javno življenje s tisto samozavestjo, ki diči može, ki se bore za načela. Ker se je pa v svojem političnem življenju pokazal le preveč „črnega“, je prišel v tako tesno dotiko s tedanjo liberalno badensko vlado, da ga je poslala dvakrat v zapor v trdnjavo, prvič za štiri, drugič za šest tednov. Zdi se, da ga je tako burno politično življenje sicer nekoliko potrla, vendar nikakor strlo, ker je v vseh svojih kasnejših spisih resnico oznanjal na vsa usta. Ti-le govori, o katerih sam pravi, da niso sestavljeni po govorniških pravilih, vsebujejo res nekaj samostojnega, samoraslega. Kdor jih pregleduje, mi bo moral pripoznati, da so eminentno praktičnega smotra, da hočejo ne le oznanovati besedo božjo, ampak jo tudi braniti pred sovražnimi napadniki. Poznavanje in primerna uporaba sv. pisma in prepričevalen nastop govornikov jako ugodno vpliva na čitatelja. Kajpada takih govorov, kot so tu nanizani za vse nedelje in praznike, ne bo nihče rabil. A našel bode v njih čitatelj gradiva, ki si ga bode po svojih razmerah opredelil in razvrstil, našel bode pa tudi v njih svetega ognja za vzvišeni govorniški poklic. Pridige prihajajo v dežel v tretji izdaji, to je znak, da so našle doslej mnogo čitateljev. „Hans am See“, kakor se je nazival psevdonimno v svojih spisih, je značajan, katoliški duhovnik, brez sladkoslastnih primesti dolgoveznih — literarnih cvetičev, a mož, ki resnico globoko pojmuje in z vnemo poučuje. Resnica nad vse! Dr. A. Karlin.

4. *Philosophisches Jahrbuch*. Herausgegeben von Dr. C. Gutberlet. Druck und Verlag der Fuldaer Actiendruckerei. B. XXII. (1909). Nekoliko zapoznelo — a bolje pozno kakor pa nikoli — naj poročam zopet o tej katoliški nemški filozofični reviji. Da povzamem najprej bilanco XXI. zv. (1908), treba reči, da je bilo to leto zlasti plodonosno. Poleg specialističnih filozofskih vprašanj (iz logike o ekvipolenci sodb, iz kozmologije o nauku Aristotela o času, potem o vekotrajnosti — ki je o njej napisal subtilno razpravo naš rojak prof. dr. Fr. Žigon —) je prinesel ta letnik celo vrsto razprav o splošno zanimivih in aktualnih vprašanjih. Starina Gutberlet je priobčil tri jako poučne spise. Prvi je o stanju sodobne psihologije. Tu loči in označuje filozof Gutberlet z večšo roko razne moderne psihološke struje. (Na to študijo je opozoril že Fr. Terseglav v „Času“). Drugi spis govori o pragmatizmu, o tej silno nevarni ameriški pozitivistični filozofiji, ki meri vso resnico po koristnosti, po praktičnem pomenu (noetični utilitarizem). V tretjem spisu pa referira avtor o marljivih študijah staršev W. in C. Stern o „psihologiji otroka“. Iz teh študij, kakor kaže, bo vzrasla kar cela nova veda, ki bo imela tudi za pedagogiko velik pomen. Sternova sta izdala še le prvo monografijo, o otroškem govoru, a že ta nudi polno važnih spoznav o otroški duši, o razmerju, ki je med otrokom in živaljo, in tudi o težkem vprašanju, kako je nastal človeški govor sploh. Zanimiva je tudi študija A. Schneiderja o modernem nemškem spiritualizmu. Pisatelj kaže, kako pojema materialistično naziranje (dogem materializma se oklepa le še masa sirovih, neizobraženih, malomiselnih svobodomiselcev), a v svetu miselcev prodira spiritualizem. Seveda je le ta pri večini še monističen: priznavajo ali samo duševen subjekt in jim je svet le tvorba subjekta, ali pa priznavajo sicer tudi objektivnost izven subjekta, a tudi njej bitno notranjo osnovo iščejo le v kozmičnem duhu. Tako se tudi sami love za fikcijami, ker se boje krščanskega Boga. Važna je tudi razprava L. Escha o čutnih organih rastlin. Profesor Haberlandt je zbral ves dosedANJI material o tem vprašanju, (tudi sam ga le nemalo doprinesel,) in na podlago dejstev oprl sklep, da se živali ne ločijo bistveno od rastlin. L. Esch priznava dejstva, a zanikuje posledice. Haberlandt se moti, ker zamenjava miki z občuti. Miki delujejo tudi na rastline in provzročajo razne reflekse, n. pr. tiste zanimive pojave heliotropije in geotropije (peresa se obračajo proti solncu, korenina sili le proti središču zemlje), toda miki in refleksi še niso občuti. Haberlandt je to nehote dokazal, ko je opazoval take reflekse tudi pri zamorjenih rastlinah.

Leta 1909. je bilo za splošnost malo manj izdatno. Razprave tega letnika so večinoma bolj specialistne. Strokovnemu filozofu so kajpada take še ljubše, ker pravzaprav edino take morejo obogatiti in poglobiti njegovo znanje. Tako strokovnjaka zanimajo zgodovinsko-kritične razprave, ki jih je prinesel ta letnik; o D. Humeju, R. Descartu, W. Champeaux, o tem ali onem mestu iz Kanta, ali tudi n. pr. razprave o logistiki in relacijski logiki, o absolutnem momentu v predstavi, o prostoru, o božji aseiteti v neoplatonizmu itd., navaden izobraženec se takih razprav ogne. Vendar je prinesel tudi ta letnik mnogo tvarine, ki more služiti tudi splošni izobrazbi. Taka je razprava M. Esserja o stvarjenju iz nič nasproti monizmu, ali H. Tosettija o problemu svobode zlasti z ozirom na kazenskopravno literaturo, ali G. Hahnova o vprašanju, zakaj pri starih prirodna veda ni mogla naprej in zakaj

je v naši dobi tako silno napredovala. Tiste, ki si skušajo pridobiti tudi bolj svojsko filozofsko izobrazbo, bo pa zanimala tudi razprava P. Balzerja o „specifičnih čutnih kvalitetah v luči fizikalčnih dejstev“, saj je to tako silno preporna točka, da kar izziva mladega modrijana na študij, da „zavzame svoje stališče.“

Vsekako torej „Philosophisches Jahrbuch“ kot strokovno glasilo za filozofijo zvesto izvršuje svoje zvanje in še mnogo stori tudi za splošno izobrazbo. Še posebej pa moramo omeniti bogato filozofsko literaturo, s katero seznanja čitatelje, in pregled filozofskih revij, ki ga podaja v vsakem zvezku.

Tudi XXIII. letnik je dobro začel svoje delo. Zato bodi ta revija vsem Slovencem, ki jim je do natančnejšega poznanja filozofskih vprašanj, toplo priporočena.

Dr. A. Ušeničnik.

5. *Das Leben unseres Herrn Jesu Christi, des Sohnes Gottes, in Betrachtungen* von M. Meschler S. J. Freiburg in Br. Herdersche Verlagshandlung. 1910, 7. izdaja, 8°, str. XXXII. in 1240. Cena: nevez. K 9.60, vez. K 13.20. — Naš čas sicer ne ljubi preveč askeze, da, mlačni verniki jo celo mrze. Zato hoče moderna nabožna literatura s solidnimi deli razjasniti asketična vprašanja in razpršiti vse predsodke. Med novejšimi asketičnimi pisatelji bezdvomno prvači sloviti P. Meschler. Dasi je že ob večeru svojega življenja kot 80 leten sivolasec, vendar še vedno snuje in ustvarja, misli in popravlja svoja dela. Ocene v naslovu označene knjige ne bom pisal, ker jo je že svoj čas objavil „Duhovni Pastir“ (leta 1892, str. 364). Nanizati želim le nekaj domislic. P. Meschler razmišlja o Jezusu Kristusu. Kaj je Jezus Kristus za duhovnika? Jezus Kristus je središče svetovne zgodovine in našega življenja. Jezus Kristus je naš življenski program — individualni in socialni. Zato si moramo prizadevati, da ga globlje spoznamo. Žalibog, da Kristusa vse preslabo poznamo. Pač zato, ker redkokedaj čitamo, premišljujemo in proučujemo sv. pismo, zlasti sv. evangelije, ker premalo razmišljamo o Kristusu in ker ne prebiramo dobrih življenjepisov o Jezusu Kristusu. Sv. Jeronim je zapisal tele duhovite besede: „Ignoratio Scripturarum ignoratio Christi est“ (Migne, P. L. 24, coll. 18, prologus in Isaiam). Pravo globlje spoznavanje Jezusa Kristusa je torej potrebno, da sami svetejše živimo in druge uspešneje vodimo k izveličanju. Kdor začne prebirati to klasično delo Meschlerjevo, bo bolj spoznal svojega Gospoda ter ga vzljubil kot so ga ljubili sv. Pavel, sv. Ignacij, sv. Franc Saleški in drugi stotisoči svetih mož, ki krase katoliško Cerkev. Izvršujmo, kar nam naroča sv. Peter: „Rastite v milosti in spoznanju našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa“ (II. Petr. 3, 18).

Za kristološke cerkvene govore bodisi na kmetih, zlasti pa še v mestih je Meschlerjevo delo preizvrsten vir. Ne legend, temveč Meschlerja, Didona, Riharda Kralika uporabljajmo, ko govorimo o življenju Jezusa Kristusa. Povdarjam, da je Meschler kot izobražen in ikzušen mož vreden, da si naroči vsak duhovnik njegova dela. Pričujoča knjiga je nekak „Vademecum“ za katoliškega svečenika. — Kolikokrat zahrepeni človek po „slovenskem Meschlerju“. Mi imamo pač premalo asketičnega slovstva. Meschler in naša duhovna suša podžigata človeka k delu. Naš jezik je v zadnjih 20 letih tako napredoval, da bi nam najboljši katoliški leposlovni pisatelji zlahka poklonili tudi kako solidno asketično delo. V krščanstvu je vse tako solnčno lepo in

prebogato, da zaželimo opisati vso krasoto Kristusove religije. Kdaj bo vstal pri nas nabožen pisatelj, ki bo v klasičnem jeziku obravnaval asketična vprašanja? Posezimo po Meschlerju, da se naseli v naših srcih oni sveti res duhovniški idealizem: Premišljujmo o Jezusu Kristusu, vsaj so meditacije o evharističnem kralju neke vsakdanje duhovne vaje, ki jih svečenik sam vodi in sam doživlja. Kdor pa obvlada slog in mu čas dopušča, naj študira in piše, da nas kmalu vzradosti s kako asketično knjigo: slovenskimi meditacijami o Kristusu, Mariji, svetnikih, zakramentih, Sv. Duhu, sploh o rožno lepem, pomladanje krasnem krščanstvu.

J. D.

6. *Thomae a Kempis De imitatione Christi* libri quatuor. Textum edidit, *considerationes* ad cuiusque libri singula capita ex ceteris eiusdem Thomae a Kempis opusculis collegit et adiecit Hermannus Gerlach. Editio tertia aucta et emendata. Cum approbatione rev. archiepiscopi Friburgensis. Friburgi Brisgoviae. Sumptibus Herder. MDCCCXC. 8°. Str. 515. Cena K 2'88, vez. K 3'30. — Konsideracije so prav umno izbrane. Dejal bi, da nekako okrepičajo utisk prejšnjih besed iz prave „Imitacije“. Viri vsem posmetkom so navedeni pod črto. — Oblika je lepa.

L.

7. *Die Kunst zu leben*. Ein Handbüchlein für Erzieher und zur Selbsterziehung von Fr. Albert Maria Weiß O. Pr. — 12°. — Str. XIX in 561. — 1909 v sedmi izdaji. Cena K 5'04, lično v platno vezani knjižici K 7'20. Kdo ga ne pozna neumorno delavnega apologeta, ki je svoje življenje zastavil v apologijo krščanske vere in morale. Kdo je ne pozna njegove apologije krščanstva? Komu še ni prišla v roke lična knjižica *Lebensweisheit in der Tasche*? Nekakov „pendant“ k temu delu je naša knjiga: *Die Kunst zu leben*. Po zunanje je prav tako razdeljena v poglavja, kjer se menjavajo prozaični in pesniški spisi. Že v uvodu nas pisatelj seznanja z namenom svoje knjige. Velikanski napredek, ki ga proslavljamo na koncu 19. stoletja, žal, ni povzročil več zadovoljnosti v človeštvu, več sreče pri posamnih ljudeh. Kulturni svetovni napredek človeku še ne pomore do sreče, ako človek nima samega sebe v oblasti, ako ni — vzgojen. Werde nur du selber etwas Ganzes, werde nur selber deiner Herr! tako nas uči pisatelj. Potem nam pa v osemnajstih poglavjih slika umetnost življenja v kratkih aforizmih. — Umetnost smotreno živeti, živeti novo življenje, umetnost omikano živeti, značajno, naravno, nadnaravno živeti. Nadalje nas uči delavno, umetnostno, srčno živeti. Opisuje tudi umetnost z ljudmi živeti, med svetom živeti, s časom živeti, z naravo živeti. Naposled nas — času primerno — uči srečno in za večnost živeti. — Ne morem se pa posloviti od knjige, da ne bi omenjal dodatka, ki ga je pisatelj bravcu predložil. V krepkih potezah namreč naslika življenje in delovanje svoje blage matere, ki jo imenuje Tabito. Ta pristrčno pisani životopis delavnega življenja bo brez dvojbe vžgal srčnih čuvstev in trdnih sklepov v duši onih, ki si ga bodo privoščili. Knjiga je pisana in razdeljena tako, da jo v roke vzame lahko tudi oni, ki nima vsak dan več časa na razpolago, kakor samo nekaj trenutkov. Priporočati se sme laikom in duhovnikom; oboji jo bodo s pridom brali.

Dr. A. Kariin.

8. *Predigten und Ansprachen zunächst für die Jugend gebildeter Stände*. Von Msgr. Dr. Paul Baron de Mathies (Ansgar Albing). Erster Band. Predigten vom ersten Adventsonntag bis zum weißen

Sonntag nebst elf Gelegenheitsreden. Freiburg in B. Herder. 1910. — 80. (X. + 222) K 3.—. — Msgra de Mathies smo doslej poznali kod duhovitega essayista (Religion in Salon und Weld, Nimm und lies, Harmonien und Disharmonien der Seele), romanopisca in pesnika; pravkar omenjeno delo ga nam pa kaže kod pridigarja pred „mladino izobraženih stanov“, kateri govori o „liturgični lepoti cerkvenega bogoslužja“. — Kot pridigarja ga moramo soditi po merilu, ki ga sam neizprosno zahteva v essayu „Die Erziehung zum religiösen Menschen“: „Nobena pridiga naj se ne sestavi tako skrbno, naj se ne pridiguje tako dobro kakor pridiga pred mladostnim avditorijem!“ Noben publikum ni tako sprejemljiv za liturgične lepote cerkvenega bogoslužja kakor ravno mladina.“ (Harm. u. Disharm. der Seele, pg. 142). — Po našem mnenju avtor tem svojim zahtevam s pridigami in nagovori za mladino ni popolnoma ustregel. Manjka jim namreč glavne, vodilne misli, za katero naj bi se poslušalci navdušili: vrsti se misel za mislijo brez naravne, neprisiljene, organske zveze, rahlo nanizane brez navdušenja, ognja in govorniškega poleta! — To pomanjkljivost svojih nagovorov je avtor sam najbrže dobro čutil, ko se v predgovoru brani proti sumničenju, da je izdal „Musterbeispiele“, pač pa jih je dal v tisk na željo „nekaterih prijateljev, ki so blagohotno mislili, da bi te pridige lahko koristile tudi kot „duhovno branje“. — Kljub temu priporočamo to knjigo, ker so v nji zbrane lepe misli najboljših liturgičnih in eksegetičnih pisateljev, kakor so Gühr, Belser, v. Keppler, Meschler, Reck, Weiß, Wolter i. dr. — Knjiga ima „imprimatur“ friburškega nadškofa in je posvečena rektorju H. Swoboda.

Andr. Kopitar.

9. **Wilder Honig.** Fortsetzung der „Witterungen der Seele“ (1849. — 1864. Von Alban Stolz, 4. Auflage, mit dem Wanderbüchlein aus dem J. 1848. (Gesammelte Werke. Billige Volksausgabe.) 12°. (VIII. 674.) Freiburg und Wien 1908. Herdersche Verlagsbuchhandlung. K 360; vez. K 456. Može misli so tudi možje dela. Alban Stolz je mnogo mislil in bogato deževal kot pisatelj. Vse domislice je zapisal ter jih poklonil svetu v preišljevanje. Očitati so mu, da je prerad razkrival svojo dušo. „Divji med“ je lepa zbirka njegovih misli. Knjiga nudi malo zgodovinskih podatkov in dogodkov iz Alban Stolzevega življenja, seznanja nas pa z duševnim življenjem in mišljenjem pisateljev. Lepe primere, dobro odbrane slike, pregovori in kljeni nauki krasi omenjeno delo. Precej uporabnega najde v njem duhovnik za kateheze in pridige. Cela knjiga je zrcalo pobožne in plemenite duše pisateljeve.

I. T.

10. **Venite adoremus!** Katholisches Lehr- und Gebetbuch für die studierende Jugend. Von Michael Riegelsberger, Pfarrer. Vierte Auflage. 24°. VIII+364. Herdersche Verlagshandlung. Cena vezanemu molitveniku K 1'40. — Knjižica ustreza dobro svojemu namenu. Prvi, poučni del obsega kratek navod k bogoljubnemu življenju za mladino, drugi potrebne molitve za dom in za cerkev. Molitve se tesno oklepajo cerkvene liturgije, kar je hvalevredno. Himni za posamezne praznike so sprejeti v molitvenik v latinskem izvirniku.